

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep után napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 37. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914. február 15

Galilei.

Furcsa a közvélemény! Galilei! ez a név úgy hangzik, mint az egyház nagy ellenségének neve, ez a név egy zászló ma, melyet az egyház ellenségei lobogtatnak az egyház elleni harcban. Szegény Galilei! Ha szólhatna, hogyan tiltakoznék neve bitorlása ellen. Mert hiszen Galilei Galileo a nagy tudós egyházának hü fia volt egész életében s úgy is halt meg, mint jó keresztény katolikus a szentségek felvétele után. Csak halála után századok múlva kezdték nevét felhasználni az egyház elleni harcokban. És ma megérte azt a kétes dicsőséget, hogy neve alatt gyülekeznek össze ügyeskedő zsidó gyermekek, hogy ápolják egymásban a kereszténység gyűlöletét. Ezzel a nagy tudóssal akarják igazolni, hogy az egyház a haladás ellensége.

Holnap lesz háromszázötven esztendeje, hogy megszületett Galilei Galileo a nagy fizikus. Ő volt az, aki végleg eldöntötte azt a vitát a heliocentrikus és a geocentrikus világfelfogás körül, melyet már előtte Kopernikus kanonok és Cusa bibornok megkezdett.

Előtte századokon át mindenki meg volt győződve, hogy a nap forog a föld körül, úgy, hogy a Kopernikus-féle világ elmélet egész forradalmat keltett az eszmék világában. Eddig a nap volt a vilárendszer középpontja s az új világfelfogás azt állapította meg, hogy a föld forog a nap körül. Ez ellenkezett a századok meggyőződésével, a történelmi népek felfogásával és ellenkezett a mindennapi tapasztalattal.

Mikor Galilei kiadta művét, melyben magáévá tette a Kopernikus rendszerét, Rómába idézte az a kongregáció, melynek feladata volt felügyelni az egyházzellenes könyvek olvasása felett. Ez a bizottság kihallgatta Galileit s Galilei megvédte vilárendszerét ez előtt a tudós bizottság előtt. Az egyház sohasem kárhóztatta a Galilei tanítását. Ez az igazság, a többi legenda. A nagy tudós sohasem esküdte le tanítását a föld forgásáról, sohasem mondta azokat az ismerős szavakat a Mária Sopra la Minerva templomának márvány padlójára dobantva: *Eppur si muove!* És mégis mozog a föld.

A tudós kihallgatása után is szabadon hirdette világfelfogását s sohasem gondolta, hogy ellentétben van az egyházzal. Elt és meghalt mint igazi keresztény, aki könyveiben épp oly vallásos, buzgó katolikusként hirdette magát, mint egész élete cselekedeteivel.

A Galilei születésének 350-ik évfordulója alkalom lesz az egyház ellenségeinek támadásai megújítására, holott éppen Galilei a legfényesebb bizonyossága annak, hogy az igazi tudomány sohasem volt ellensége az egyháznak, mert Galilei, a nagy tudós, egyházának hü fia volt.

Gonosz tendencia, egy kiváló tudós és derék keresztény nevét hazug zászlóul használni fel az ellen a vallás ellen, melyhez annyi nagy tudós — köztük igenis Galilei is — öntudatosan, hiven és becsületesen ragaszkodott.

Nem emelik a városi pótadót.

A városi közgyűlés 3-ik napja.

Beteljesedik azoknak a jóslása, akik a városi közgyűlés végét a jövő hét kedjére számították.

Tegnap már a harmadik délután tárgyaltak, de még csak a 15. pontig jutottak el. Beszéd volt bőven, s öt órára befejezték a költségvetést, amelynek összes tételeit változtatlanul fogadták el, kivéven a javaslat azon részét, hogy a munkanélküliek részére megszavazott 15,000 korona fedezésére javasolt 1 százalékos közköltő emelést elejtették s dr. Hoványi Géza indítványára, a villamosmű jövedelméből fedezik ezen hiányt.

A polgárság tehát megszabadul az újabb terhektől, amit a mostani nehéz viszonyok között el is várt a város törvényhatóságától.

Hlatky Endre főispán elnökolt; a bizottság tagjai közepes számmal voltak jelen.

Folytatták a költségvetés tárgyalását és pedig a középületek fentartására beiktatott kiadások kerültek sorra.

Veiszlovits Gyula rámutat, hogy a kaszárnyákra évenként 52000 koronát fizet rá a város. Indítványozza, hogy küldöttség útján kérjék a hadügyminisztertől a deficitet képező évi 52000 korona átvállalását, továbbá a Körözs-kaszárnya mellett levő területet boesássa át ingyen a városnak. Ismeri a katonai kincstár előzékenységét s bizik, hogy a kérelemnek eredménye lesz.

Rimler Károly polgármester hivatkozik a kétoldali szerződésre s példából tudja, hogy semmi eredményt nem érte el a város. A városok kongresszusa az ósdi beszállás-törvény megváltoztatását sürgeti s ez a helyes mód a kérdés megoldására. — A Körözs-kaszárnya melletti terület átadása iránt a tanács már megtette a szükséges lépéseket.

Eleméry Ferenc tanácsos helyreigazítja Veiszlovits számadatait, mert a kaszárnyákra a ráfizetés 16 ezer koronával kevesebb. A katonaság révén beálló haszon felér a rá-

Megnyilt az új harisnya és keztyüáruház Rákóczy-ut 7 szám
Szt. István palota.

Kötött és szövöttárúk, trikók, svetterek, jáger alsók, gyermek kabátok. Dus választék olcsó árak folytonos újdonságok.

fizetéssel. Élelmezésre összesen 1 milliónál többet ad ki a katonaság s ha mindent vesszünk, négy milliónál többet költ el Nagyváradon a katonaság évenként.

Balogh Döme semmit nem remél a deputációtól a régi kaszárnyáknál, de azt meg lehetne próbálni, hogy az épületek fenntartását a katonaság venné át, mert nekik hasonlíthatatlanul kevesebbe kerülne a fenntartás. Egy alapot kellene létesíteni a kaszárnyák fenntartására.

A tételt megszavazták s a Veiszlovits Gyula indítványát elvetették.

A kiadások tételeit egészben elfogadván, áttértek

a bevételekre.

A színházi bevételeknél dr Adorján Emil a nyári szinkör építési költségeinek konvertálása ellen szólalt fel. A vasfüggönykezelő fizetését nem fizeti meg a városnak a szinigazgató s a többinek is csak 9 hónapról téríti meg a díját Erdélyi.

Szűcs Géza kimutatja, hogy a nyári szinkör építési költségeinek annuitását a közgyűlés határozta el. A város nem fizet rá a nyári színházra, hanem még ezer korona aktívja van a városnak.

Weisz Lajos: Akkor még egy nyári szinkört építsünk!

Szűcs Géza: A fűtő stb. személyzetet a szinigazgató csak arról az időről fizeti, ameddig a társulat játszik.

Köszeghy József felvilágosításul megjegyzi, hogy a kérdésben levő személyzetnek akkor is van dolga, mikor nincs előadás, mert takarítási munkák vannak. Különben a szerződésben van megszabva az igazgató kötelessége.

Dr Adorján Emil 3 rendbeli indítványt tesz és pedig arra nézve, hogy a fűtő stb. személyzetet egész évre fizesse a szinigazgató, a színház telefonját és a rendőri felügyeleti díjat szintén fizetessék meg a szinigazgatóval.

Dr Hoványi Géza kifejti, hogy a szini szerződésben a kiadások tételeit nem a szinügyi szakbizottság, hanem a v. főszámvevője

állítja össze. A szerződés keletkezésének történetét ismerteti s hivatkozik rá, hogy megkötött szerződést egyoldalulag nem lehet megváltoztatni. A rendőri díjakat a város magára vállalja. Különben is a rendőri felügyelet a közönség érdekében szükséges. A telefondíj megvonását új szerződés esetére elhatározhatja a törvényhatóság s akkor a szerződést így fogják megkötni. Ezután a szerződés vonatkozó pontjait olvasta fel.

Dr Medvigy Gábor akadémikusnak tartja az egész vitát, mert érvényes szerződésről van szó. Az Adorján indítványát nem fogadja el.

A többség az eredeti tételt fogadta el. Ezzel a költségvetés tételeit letárgyalták.

Megvan a fedezet.

Dr Hoványi Géza a mai viszonyok folytán amellet van, hogy a közköltő ne emeltesék; ezért indítványozza, hogy a villamos műtől újabb 18000 korona, tehát összesen 40000 korona vétessék igénybe a városi pénztár részére és pedig a pénzszükséglet beszerzésére felvett összegből vétessék a 18000 korona; ezen összeg az üzemnél az új kazán beállítása folytán megtakarítható lesz. (Eljenzés.)

Dr Adorján Emil azt látja ebből, hogy a költségvetés még sem olyan irreális, mint a tanács állította. Ő is meg van győződve, hogy a 18000 korona a villamosmünel megtakarítható lesz. Ezért elfogadja Hoványi Géza indítványát.

Rimler Károly újból rámutat, hogy a költségvetésben a vasuti üzletvezetőség részére szükséges 36000 koronára nincs fedezet s még más ilyen szükséglet is van. Ünepélyes kijelentést tesz, hogy ha a városnál anyagi zavarok jönnek elő, a törvényhatóság is vegye ki a részét a felelősségből.

Dr Hoványi Géza nem lát fenyegető helyzetet a város gazdasági életében. A bevételek tételei nincsenek túlzottan a budgetbe beállítva. 15000 koronáról van szó. Vállalja a felelősséget, hogy az 1 százalék pótdó-

emelést levegye a város polgársága terhére.

Dr Hoványi Géza indítványát elfogadták, s így a költségvetésben nem lesz pótdómelés.

Az alapok és alapítványok költségvetéseire tértek át s azokat változatlanul elfogadták.

Elismerés az üzletvezetésért.

A felállítandó vasuti üzletvezetőség ideiglenes elhelyezésére szolgáló épületek átalakítása és a személyzet lakásszükségletének fedezése tárgyában felvett jegyzőkönyvet bemutatja a tanács.

Eszerint a személyzet a várostól 20 százalék drágasági lakbérpótlékot kap.

Weisz Lajos ellenzi a 20 százalékot a vasuti üzletvezetőség személyzete részére.

Dr Hoványi Géza indítványozza, hogy a polgármesternek köszönetet szavazzanak azért a buzgólkodásért, amelylyel ezt az eredményt elérte.

Az indítványt éljenzéssel elfogadták.

Rimler Károly kijelenti, hogy az üzletvezetőség létesítése egyedül dr Hoványi Géza képviselőnek az érdeme. (Eljenzés és taps). Ezt kötelessége kijelenteni.

A 20 százalékot megszavazták.

Elfogadták az üzletvezetőség részére kibérelt ideiglenes helyiség bérletére vonatkozó szerződést is.

*

A tanács javaslatot terjesztett elő a városházán létesítendő személyfelvonóra, amelyet elfogadtak.

A rendőrség részére a tanács egy automobil beszerzését javasolja. Az autót az államsegélyből szereznék be a város.

Weisz Lajos luxusnak tartja a rendőrség részére az automobil beszerzését, mert még nem vagyunk főváros. Ha tiz új rendőrt kértek volna, megszavazná. Minden célra fogják azt felhasználni, csak a rendőri célra nem. Évenként 6-8 ezer koronába kerül a fenntartás.

A TANDEM.*

Marcel Prévost

— Ugyebár kétségtelen, — mondta Garnier doktor, — hogy a sportolás megőrzi azoknak az egészségét, akik különben is egészségesek? De én hajlandó vagyok azt hinni, hogy néha menthetlennek látszó betegek is segít. Nem mondták-e Viktor Hugónak negyven éves korában, hogy veszélyes szívbjaja van és ha élni akar, minden élénk mozgástól tartózkodnia kell? Ő pedig jobbnak találta, hogy semmi megszokott testmozgásról ne mondjon le, továbbá is sétált nagyokat, evezett, lovagolt . . . és nyolcvanztendónél is többet ért meg . . . És én is mrégiben egy kevésbé kiváló, de sokkal előnősebb esettel találkoztam a saját klienküm körében.

— Anekdoták következnek! — mormogta a társaság egyik tagja, pezsgőt töltve a poharába.

— Anekdoták, — folytatta kedélyesen a doktor. — Négy évvel ezelőtt London környékén, egy South-Croydon nevű mezővárosban töltöttem karácsony ünnepét, egy angol kollégámnál, William Scottnál, akivel valaha együtt jártunk a párisi egyetemre. A hazájába visszatérve szép pozícióra tett szert,

* A Magyar könyvtár 729. füzetéből.

megházasodott, öt leánya született, s ezek közül kettőt megölt az Angliában nagyon otthonos tüdővész.

A megmaradt három ketteje iker volt, két egészséges, kilencedfél éves gyermek, akiknek világrajövele az anyjuk életébe került; a legidősebb tizenkilencedik évében járt — ez, sajnos, könnyen felismerhető jeleit viselte annak a retentó betegségnek, amely két nővérét elragadta. Egyébiránt esinos, karsu leány volt, szép, szenvedélyes kék szemű volt; termete tulságosan magas és az arcszíne aggasztóan üde. Ada Scott engaged volt, vagyis jegyese egy fiatal, huszonhárom éves mérnöknek, egy szenvedélyes sportolónak. Nem tudom, mért-e valaha ez a mérnök; nekem úgy tetszett, hogy egész életét tandemben tölti a menyasszonyával. A mi William Scott kollégámat illeti, az ő derűs lelkéről gyász és eljegyzés egyaránt lesiklott, anélkül, hogy megtudta volna zavarni. Jó pipa lógott a szájában, vízzel jól felhígított whisky a kezeügyében — s ő maga még mindig az a nyugodt, vidám cimborá volt, akinek a változhatatlan kedélyét úgy szerettem valaha a Quartier Latinben.

Tudjátok, mi az a londoni karácsony? A mi karácsonyunk — pedig itt Párisban is elangolosodott már lassankint — fogalmat sem ad ezeknek a családi lakmározásoknak kedélyes zamatosságáról, amivel Anglia be-

bizonyítja az idegennek, hogy igazán megérdemli a „merry England“ nevet. A South-Croydonban eltöltött hét legvigabb emlékeim közé tartozott volna, ha nincs az az incidens, amely nevezetessé tette rám nézve az utolsó napját — azaz, helyesebben, az utolsó éjszakáját.

— Drámai sorsfordulat! — jegyezte meg ugyanaz a kujon, aki előbb is közbeszólt.

Egyhanguan „lecsitteltük“, s így az elbeszélő a méltóságát megőrizve folytathatta tovább.

— Távozásom előtt való éjjel, — mondotta, — nem sokkal éjfél után, amint cigarettázva olvastam a Daily Telegraphot, halkan kopogtattak az ajtómon — és a kopogtatás után azonnal, választ sem várva, belépett Ada Scott kék kázmír-pongyolában. Meghökkenem egy kissé, és Isten tudja, micsoda föltevések nem eikkáztak végig az agyamon: Hanem Ada tüstént megmagyarázta a látogatása okát:

— Uram, — azt mondja, — bocsásson meg, hogy ilyen későn háborgatom. Mondotta volt, hogy legalább egy órahosszat olvasgatni szokott a szobájában lefekvés előtt, hát bizonyos voltam, hogy nem találom ágyban. Egyébiránt a látogatásom az orvosnak szól.

Megnyugodva — és talán kissé csalódottan is — intettem neki, hogy hallgatom.

— Nos, folytatta a leány, — ön tudta,

Művészi fényképek Amigó József

Helyi és vidéki
telefon szám:

706.

műtermében (volt Lember műterem)
Rákóczi-ut 8. szám.

Gerő Ármin fejtegeti az automobil szükségét.

Balogh Döme ellenzi a tétel elfogadását.

Dr Medvigy Gábor a javaslat elfogadását helyesli, az autót szükségesnek tartja. Ezt megkivánja a város biztonsága s a haladó kor.

Weiszlovits Gyula hosszabban szól a javaslat ellen.

Dr Friedländer Samu a tétel törlesztését javasolja, de a tanács tegyen javaslatot egy városi automobil beszerzésére.

Gerő Ármin indítványozza, hogy a kérdést vegyék le a napirendről s a márciusi közgyűlésen tegyen a városi tanács javaslatot arra nézve, hogy mily rendőri szükségletekre használják fel az államsegélyt.

Dr Hoványi Géza hasonló szellemben szólal fel.

A közgyűlés a Gerő indítványát fogadta el.

Ezzel a harmadik napi tárgyalás véget ért.

A közgyűlést hétfőn délután folytatják.

Az ellenzék az országgyűlésen.

A képviselőház keddi ülésén megjelenik az egész ellenzék, amint ezt az ellenzéki bizottság megállapította, hogy részt vegyen a választókerületek beosztásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásán.

Az első szónok gróf Apponyi Albert lesz, aki ki fogja mutatni a kedvezményeket, melyeket ez az új beosztás jelent a nemzetiségeknek a magyarság rovására és a munkapártnak az ellenzék rovására. Az ellenzék megállapította a főbb szempontokat is melyekből a javaslatot bírálni fogja. Tiltakozni fognak az ellen is, hogy a kerületek beosztását mért nem bízzák a törvényhatóságra, s mért állapítják meg rendezetileg. Az alkotmányról részéről Mezőssy Béla, a néppárt részéről Rakovszky István lesz az első szónok.

— hogy feleségül megyek John Hewett mérnökhöz. Nagyon szép, nagyon fiatal és nagyon egészséges. Roppantul szeret tandemezni és evezni is szeret velem. Én pedig félek, hogy beteg vagyok, mint a két nővérem, akik tüdővészben haltak meg. Nyomorúságos életük utolsó éveiben nem volt szabad biciklizniök, evezniök, egyszóval az izmaikat gyakorolniök. Ha velem is megtörténhetnek ilyesmi, azonnal felbontanám a jegyességet, mert John nagyon boldogtalan volna, ha a felesége örökös mozdulatlanságra lenne kárhoztatva. Tehát, mivel az apámtól nem akarom ezt megkérdezni, és mert őt jó orvosnak és derék embernek hiszem, önhöz fordulok. Akar-e megvizsgálni? . . .

Nos? — kérdezte a vizsgálat után.

Hallgattam.

— Ne titkolózzék előttem. Halálra vagyok itélve, ugy-e?

Olyan parancsolóan szegezte reám nagy, ragyogó szemét, hogy nem tudtam eltitkolni a felindulásomat. Azt mormogtam:

— Remélni mindig lehet . . . A tüdő egyik szárnya még majdnem ép. Sok gondozásra van szükség . . .

— És ha gondot viselek magamra, — kérdezte egyetlen szempillarebbenés nélkül, — bizonyos lehetek, hogy nem halok meg fiatalon, ha lemondok a tandemről és az evezésről?

A Kereskedelmi és Forgalmibank közgyűlése.

Szép sikerrel zárta le a nagyváradai Kereskedelmi és Forgalmibank múlt évi üzletmenetét. A nehéz viszonyok dacára, az elmúlt évben is nemcsak eleget tett kitűzött céljának ez a kitűnően vezetett intézet, hanem a biztos fejlődés útján haladt előre.

Ezen szép eredmény felett a részvényesek ki is fejezték elismerésüket úgy az igazgatóság, mint különösen a vezérigazgató iránt a tegnapi közgyűlésen s erre különösen dr Friedländer Ernő vezérigazgató derekasan rá is szolgált.

A közgyűlést dr Sebő Mihály nyitotta meg s megállapította, hogy az intézet pénztáránál 3018 részvény tételt le, s a közgyűlésen 55 részvényes jelent meg 2109 szavazatra jogosítva.

Friedländer Ernő vezérigazgató terjesztette elő ezután az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentését, majd az évi zárszámadásokat, amelyek szerint a közismerten nyomasztó pénzügyi helyzet dacára az intézet betét állománya az elmúlt évben 1.073201 korona 50 fillérre növekedett, múlt évi számadásait bőséges leírások után 70106 korona 11 fillér nyereséggel zárta le. Az igazgatóság javaslata szerint a nyereség felosztása a következő: Osztaléokra részvényenként 10 korona: 45000 korona, tartalékalapra az alapszabályszerű 10 százalék helyett 10.000 korona, igazgatósági tagok jutalékára 6424 korona, felügyelő-bizottsági elnökök és tagok jutalékára 1550 korona, vezérigazgató jutalékára 1927 korona 20 fillér, tisztviselők jutalékára 2400 korona, jótékony célra 800 korona, a fennmaradó 2504 korona 91 fillér pedig új számlára vitetik át.

Miután a közgyűlés a javaslatokat egyhangulag elfogadta elhatározta a közgyű-

lés, hogy az osztalék már a mai naptól kezdve folyósítsassék.

Ezután a választásokat ejtették meg, s a közgyűlés az igazgatóság javaslata szerint a következő 3 év tartamára Blayer Lajos, Benedek Dávid, Blayer Manó, Friedländer Herman, Moskovits Miksa, Pesthy Béla, dr Sebő Mihály, dr Tóth Ferenc, Varga László, Weintraub Mór, ifj. Weisz József, Weisz I. Miksa, Weisz Mór eddigi igazgatókat megválasztotta.

A felügyelőbizottság tagjai lettek Justh Károly, dr Rozvány Jenő, Blayer Béla, ifj. Erdős Albert, Freund Lajos, Klein Adolf, Löwenstein Zsigmond, Margitai Samu, Sonnenfeld Gusztáv, dr Stern László, dr Székely Adolf.

Az igazgatóság mellett működő igazgatótanács: Jánossy Gyula főkapitányhelyettes, dr Fényes Samu, Mihályi Lajos, dr Illés István, dr Fleischer Béla, dr Molnár Jenő részvényesekkel egészítették ki.

Miután az elnök megállapította, hogy a közgyűlés az eddig tett indítványokat egyhangulag elfogadta, s azokat a közgyűlés határozataként kijelentette. Dr Kovács Zsigmond részvényes emelkedett szólásra, s lelkes szavakban méltatta az igazgatóságnak s különösen Friedländer Ernő vezérigazgatónak fáradtságos munkáját, mellyel a pénzügyi krízis lefolyása alatt nem csak megtartották azt a színvonalat, amelyet az intézet eddig elfoglalt, hanem épen abban az időben, amelyben sokkalta erősebb alapnak látszó intézetek a válság nyomasztó hatása alatt meggingottak, ez az intézet tovább fejlődött s fejlődésében még jobban megerősödött s ezért indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg mondjon köszönetet az igazgatóságnak és Friedländer Ernő vezérigazgatónak gondos és körültekintő működésükért.

A közgyűlés éljenzéssel tette magáévá az indítványt s ezután az elnök a közgyűlést bezárta.

A közgyűlésen jelen voltak: Dr Sebő Mihály, Friedländer Ernő, Molnár Béla, Vertán Antal, Biró Sándor, Mayr Sándor,

Kutatóan nézett rám bátor szemével; éreztem, hogy minden hazudás hiábavaló. Lehajtottam a fejemet.

— Ah! — ennyit szolt mindössze.

Gondolkozott. Aztán újra faggatni kezdett.

— És ha feleségül megyek Johnhoz, evezek, járok, tandemezek, mint most, kockázatom ezzel az életemet?

— Egyszerűen azt kockáztatja meg, hogy tüdőgyulladást kap . . . vagy egy hirtelen szélhűdést, ami után nem tér többé magához.

Még egy pillanatig gondolkozott. És felém nyújtva hosszú, halványujju kezét, így szolt:

— Köszönöm . . . boesásson meg . . . és ne szóljon senkinek.

Azzal kinyitotta az ajtót . . . Karesu, kékrűhás alakja eltűnt, anélkül, hogy egy szót is felelhettem volna neki.

*

Másnap, a pályaudvaron, amint a vonatom indulását vártam — William Scott társaságában megérkezett tandemjén a jegyospár. Elakartak bucsuzni tőlem. A vasgyuró John, aki vasgyuró volta ellenére olyan fiatalnak látszott, hogy valami óriás fiúnak gondolhatta volna az ember — úgy megrázta a kezemet, hogy szinte összetört. Ada módját ejtette, hogy odasugja nekem:

— Elhatároztam: férjhez megyek. És evezni fogok és tandemezek. Ha szélhűdés ér, egyszerre vége lesz mindennek és szegény Johnnak nem lesz a nyakán egy mozdulatlan mumia.

E közben megjött a vonat. Jó utat kívántak. William Scott hozzám dörzsölte borotvált arcát. Ada egy pillanatig kezében hagyta hustalan-vértelen kezét. John ismét szívélyesen összeroppantotta a markomat. A vonat elindult.

— Előre látom a megoldást! — mondta a javithatatlan közbeszóló. — Azóta viszontlátta az ifju házaspárt. John lett tüdővész és Ada duzzadt az egészségtől — még mindig ugyanazon a tandem.

— Nem — felelte kacagva Garnier. — A „megoldás“, mint ön mondja, nem ilyen regényes, de azért mégis meglepett. Négy év telt el azóta, hogy South-Croydonban voltam. Minden esztendőben kaptam karácsony szombatján Anglia különböző pontjairól egy Christmas-Card-ot, mely változhatatlanul egy tandemező ifju párt ábrázolt. És ugyanazzal a különösen széthányt írással éppen olyan változhatatlanul írta mindig valaki:

„Merry Christmas! Iam always going it . . .“ Vagyis: boldog karácsonyt! Még mindig birom . . .

Tegnap, december 24-én, semmit sem hozott Angliából a posta. És megvallom,

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-ter 7. szám. (Pankolics-telep.)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínen is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

Márkus Ignác, ifj. Varga László, ifj. Nagy Lajos, dr. Medvigy Mihály, Blayer Manó, Weisz Mór, ifj. Weisz József, Major Jenő, Mathézer Béla, Kelemen Kálmán, Roth Armin, Cseprega Miklós, Molnár Lajos, Weintraub Mór, id. Varga László, Margitai Samu, Pollák Ignác, dr. Blayer Endre, dr. Kovács Zsigmond, dr. Fried János, Neumann Gábor, Weisz József, Benedek Dávid, Kaiser Armin, Major Ferenc, Sonnenfeld Adolf, dr. Friedländer Sámuel, dr. Váradi Odön, Sonnenfeld Gusztáv, Széles Gyula, dr. Rozvány Jenő, dr. Stern László, Weisz Vilmos, Pesthy Béla, Schwartz Mór, Friedländer Herman, dr. Tóth Ferenc, Tolna János, ifj. Erdős Albert, Gutfried Simon, id. Voszka Ferenc, Lebovits Hugó, dr. Molnár Jenő, Blayer Ferenc, Rothbart Bernát, Molnár Lajos, dr. Fényes Samu, Kovács János.

A körösbarlangi ősi leletek.

Szabad a kutatás, de még mindig husz koronáért.

A Tiszántul közölte elsőnek a körösbarlangi urbéres közönség ama böles határozatát, melyben kimondták, hogy a község határában levő barlangban csak 20 korona díj ellenében kutathatnak a tudósok. A maga nemében páratlan határozat még tovább is ment. Megengedte ugyanis, hogy a barlangban bárki is megjelenhet, csak egy korona belépti díjat fizessen. Mikor erről a furesz határozatról tudomást szerzett a kolozsvári tudományegyetem, elkeseredett hangon felelőzést adott be a vármegyéhez. Az egyetem nem a 20 koronát sajnálta tulajdonképpen, hanem, hogy mindenkinek megengedték a kutatást. Ez azt jelenti, hogy az egyetem eddigi munkáját teljesen tönkre tehetik az idegen, méghozzá teljesen laikus emberek.

Az országsszerte megbotránkozott hatá-

rozatot az alispán visszaküldte a község urbéreseinek. Az urbéresök azonban nem nagyon vették szívükre az ország megbotránkozását.

— Nekünk a fő a pénz. Innen esontokat visznek az urak, fizessék meg az árát. Mondták a körösbarlangiak ép úgy, mintha valami esontszedő handlékkal lett volna dolguk. És az előbbeni határozatukat annyiban módosították, hogy a két egyetemnek, a kolozsvárnak és budapestinek megengedték, hogy 20—20 koronáért szedjék a esontot a barlangból. A kolozsvári egyetem azonban ezzel sem elégedett meg és ez ellen a határozat ellen is felelőzést adott be.

A felelőzéssel a tavaszi közgyűlésen foglalkozik a törvényhatóság. Tegnap ebben az ügyben beszéltünk a körösbarlangi körjegyzővel, aki sajnálattal jelentette ki, hogy nem változtathat a határozaton, de bármit tett volna is, nem ért volna semmit, mert semmiféle joga nincs az urbéres közönség ügyeinek intézésében. Különben nagy elragadtatással nyilatkozott a barlangról.

Az ősi állati maradványok lelőhelye tulajdonképpen egy pompás terem, mely kör alakú és 15 öl átmérőjű. A teremhez 143 méter hosszú folyosó vezet. A folyosó szilárd kő, itt tehát minden kutatás fölösleges volna. Ellenben a barlang maga egyike a legszebb ősi barlangoknak. Hatalmas kupolája mindenkor menhelye lehetett az éjjeli madaraknak, melyekben ma is ezer számba tanyáznak a denevérek és baglyok. A barlang minden oldalról védett hely s pompás lakása lehetett az ősszállatoknak, ki tudja talán az ősembernek is.

Eddig a kutatók a felső rétegekben rengeteg ősszállati esontokra bukkanáltak és ládászámra szállították úgy a kolozsvári, mint a budapesti egyetemre az értékes kincseket. Nincs kizárva, hogy a mélyebb rétegekben emberi maradványokra is bukkanak, mert lehetséges, hogy az ősszállat kiszorította az

rázta ennek a jelenségnek a physiologiai okát. Ezalatt beeresztették John is. Meghízott, a sportolás ellenére is; rózsaszínűből vörössé lett. Nagyon csunyának találtam. A felesége szerelmesen nézett rá.

— Három gyermekünk van — mondta az asszony.

John nevetni kezdett. Beszélgettünk South-Croydonról, William Scottról; azokról a csatornázási munkákról, amiket John vezetett Walesben. Aztán a házaspár boldog karácsonyt kívánt nekem és elbucuzott. Az ablakomból láttam, amint elszáguldanak a tandemjükön, a járókelők mosolygásának közepette. Ada derekasan nyomta a pedált.

Fölrírtam a jegyzeteim közé ezt a különös esetet... Vajjon igazán az örökös ingadozó egyensúlyt teszi sérthetlenné ezt a törekeny kis teremtet? Ez érdekes kísérletekre csábíthatna reménytelen esetekben... De mindazáltal tekintetbe kell venni valamelyes akarat-suggestio lehetőségét: van-e hatalmasabb dolog egy szerelmes asszony akaratánál?

— És a földolog — vont le a tanulságot ártatlan hangon a közbeszóló kujon — hogy nem szabad föltétlenül hinni az orvosok diagnózisában.

Fordította: Benedek Marcell

embert onnan. Mindez azonban érdekes rejtély még és a további kutatás van hivatva napfényre hozni az értékes tudományi kincseket.

A kutatások egyelőre szünetelnek, de a tavasz beálltával folytatni fogják.

RABLÁSÉRT a vádlottak padján.

Ki a rabló és ki a tolvaj?

Briszkán Tyódor mézesi lakos rablás büntetvével vádolva állott tegnap a nagyvárad esküdtbíróóság előtt. Belényes községben együtt dolgozott ez a Briszkán Tyódor, Szolomie Mihálylyal.

A múlt év október 30-án egy szombati napon kikapták a fizetésüket, s azután bementek a koresmába egyet mulatni. Késő este volt már, amikor a két munkás hazafelé indult Mézes községbe.

Együtt ballagtak haza, a sötét éjszakában. A vállukon fejsze, az oldalukon tarisznya, az országuton nem volt kívülök senki. Egyhanguan kopogott a csizma a keményre fagyott országuton.

Briszkán Tyódor azután, amikor minden emberlakta vidéktől távol voltak már, megtámadta és kirabolta a társát.

A nagyvárad esküdtbíróóság tegnap kezdte tárgyalni a nem mindennapi ügyet Hermann Aladár törvényszéki bíró elnökletével.

Szolomie Mihály, a panaszos így adja elő az esetet:

Ketten indultunk hazafelé a koresmázás után. A sötétben pipára gyújtottunk és nem igen beszélgettünk egymással. Egyszerre azután, amikor nem volt körülünk senki, hirtelen rárohant Briszkán Tyódor:

— Add ide a pénzt, mert agyonütlek!

Védekezni sem tudtam, úgy megijedtem. Csak annyit láttam, hogy a balta megvillogott Tyódor kezében, hatalmas ütés ért a fejemen s én elterültem a földön. Még kettőt ütött a fejemre a fejsze fokával. Eszméletemet nem vesztettem el s még éreztem, amikor kivette a tarisznyámból a pénzt és tova ment. Azután elájultam s egész reggelig fekéüdtem az országut földjén. Hajnalban magamhoz tértem, nagynehezen felállottam és hazamentem a községbe. Azonnal jelentést tettem a csendőröknek, bejelentettem, hogy Briszkán Tyódor összes pénzemet, mintegy 7 korona és 40 fillért, elrabolta. Az ütések következtében hét hétig feküdtem.

Briszkán Tyódot azonnal letartóztatták. A íőtárgyaláson beismerte, hogy megtámadta Szolomie Mihályt. Azonban azzal védekezett, hogy ő a saját pénzét vette el Szolomietól. Még a koresmában látta, amikor Szolomie kilopta a tarisznyájából a pénzt. Az országuton kérte, hogy adja vissza a lopott pénzt. Szolomie ezt nem tette s azért támadta meg, hogy visszaszerezze a lopott pénzt, el is vette tőle a 13 koronáját.

A sértett ezt tagadta.

— Nem igaz ebből semmi sem, mondotta, úgy van, ahogy én elmondtam.

Az esküdtbíróóság a bizonyítékok kiegészítése végett, főképp a vádlott állításának kiderítése céljából elnapolta a tárgyalást.

De hát öt óra tájban ki jelentkezett a fogadószobámban? Mrs Jewett, testestül-lelkestül, természetesen bicikli-kosztümben.

— John odalent maradt — mondta, mulatva a meglepetésem. — Mindjárt feljön. Tandemen jöttünk. Mindenki megnéz bennünket az utcán. Hát Párisban nem divatos már?

És válaszra sem várva, megkérdezte:

— Mit szól hozzám?

— Őszintén feleltem:

— Ez hihetetlen...

Persze nem „duzzadt az egészségtől”. De az állapota — úgy látszott — nem rosszabbodott. Kérésére megvizsgáltam. A tüdő használható számára nem gyógyult meg, de a baj nem terjedt tovább.

— Lássá — szólalt meg újra — a boldogság tartja bennem az életet. Anyyra akarok John mellett maradni és mozogni, anyyra mozgásban vagyok mindig, hogy a betegségnek nincs ideje lecsapni rám.

És én azt gondoltam, hogy öntudatlanul és tréfás formában bár, de talán megmagya-

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA
SPECIALISTÁJA

DAJKOVITS
Nagyvárad. Sas-palota.

A KÉPZELT CSABITÓ RALÓTT A FÉRJRE.

Verekedés az utcán. — Két revolverlövés az árvaszék tanács-termében. — Retteg az egész árvaszék.

Egy villanyos zseblámpa vette elejét tegnap délelőtt egy véres drámának. Szalay Gyula városi mérnöki rajzoló délelőtt tizenegy órakor a városi árvaszék tanács-termében kétszer rálőtt dr. Poynár Dezső árvaszéki ülnökre. Szerencsére egyik golyó sem sértette meg Poynár Dezsőt és Szalay kezéből idejekorán kiesavarták a revolvert, mielőtt még harmadszor lőtt volna.

Ez a két név nem most kerül először össze a bűnügyi krónikában. Ezelőtt egy évvel megfordítva történt. T. i. Poynár, a férj lőtt rá a képzelt csabítóra és füstölő revolverrel kergette a városháza folyosóin. Most pedig Szalay akarta lelőni a férjet, aki előzőleg Nagy Teleky-utca és a Szt.-László-tér sarkán botjával háromszor végigvágott a mérnylőn.

A revolveres támadás roppant izgalmat keltett a városházán, ahol most mindenkit a költségvetés tárgyalása tart szomorú hangulatban. A déli órákban pedig már városzerte élénken tárgyalták a rendkívüli eset részleteit, melyekről a Tiszántúl a következőkben számol be.

A férj féltékeny.

Dr. Poynár Dezső árvaszéki ülnök ideges, exaltált ember, akit folyton az a gondolat gyötör, hogy feleségét üldözi valaki. Ezt a rejtélyes csabítót tavaly Szalay Gyulában vélte fölfedezni. Készült az alkalomra, hogy egyszer leszámoljon vele.

Allandóan revolverrel járt és halálra kereste a csabítót. Hivatalában is gyakran elővette a revolvert s a szomszédos szobákban örökös félelemben ültek a hivatalnokok, mert Poynár rémregényeket adott elő, hogy hogyan törné rá feleségére baltával az ajtót, a detektívek segítenének s hogyan lőné le a gaz csabítót.

Nem engedte, hogy a mellette lévő közgyám becsukja kulcsesal a közbenső ajtót.

Azért akarja becsukni ugye, mert ellenségem?

A közgyám védekezett, de Poynár nem hitt semmit. Egyszer aztán lövés dördült el szobájában. Azt hitték, hogy meglőtte magát. Mosolyogva ment át a közgyámhoz, hogy próbálgatta a revolvert s véletlenül elsült. A golyó surolta az íróasztalt s a falat. Ma is látszik.

A folyosón szembe került Szalayval és elkezdte üldözni, hogy lelővi. Mint annak idején a Tiszántúl megírta, Poynárt heves dulakodás után lefoglák és az örültek házába szállították. Szalay az izgalmak következtében szívbajt kapott, amely most is sokszor kinozza.

Poynár ellen megindult a bűnvádi és fegyelmi eljárás. De mielőtt befejezték volna, jött az elmeorvos jelentése, hogy Poynár beszámíthatatlan. Ezen az alapon megszüntették az ellene indított eljárásokat és visszahelyezték állásába.

Poynár széttöri botját Szalay hátán.

Tegnap délelőtt 10 órakor történt a második összeütközésük. A tavalyi izgalmas

üldözés óta Szalay — aki vékony, szürke kis ember — óvatosan kerülte Poynár Dezsőt.

Délelőtt 10 órakor leszaladt hivatalából, hogy tizórait vegyen Mezey János kereskedésében. Az uton látta, hogy jön Poynár. Fölsietett a járdára. Poynár utána rohant és minden bevezetés nélkül háromszor rávágott Szalayra. A sárga sétatálcá szilánkokra tört.

Poynár tovább is dühösen csapkodott volna, de Kuszenda Frigyes végrehajtó megakadályozta. Az utcai botrányt nagy népcsődület nézte végig.

Szalay rálő Poynárra.

Az inzultus teljesen kihozta sodrából Szalayt, aki tudta, hogy Poynár miért üldözi őt. De vallomásában is kijelentette, hogy nem ismeri Poynár feleségét, soha nem látta és soha tőle levelet nem kapott. A legtávolabbról sem felel meg a vádlásnak ez a vád.

Folytonos izgalom között mult el egy órai idő, amikor Szalay elhatározta, hogy az inzultálás miatt panaszt emel Poynár ellen az árvaszéki elnöknél. Kuszendával fel is ment dr. Istvánffy István elnökhöz, akinél azonban bent volt Schwartz Géza alezredes és így nem lehetett azonnal bemenni.

Alig vártak pár percet, jött Poynár is, aki tegnap reggel nem ment föl a hivatalába, pedig tudta, hogy 9 órakor ülés lesz s neki referálnia kell.

Rá sem nézett Szalayra, hanem az elnök szobája felé tartott s egy hirtelen mozdulattal kapott a kilincs után. Szalay azt hitte, hogy Poynár ismét inzultálni akarja, kirántotta zsebéből revolverét és kétszer egymásután rálőtt az ülnökre. Az első golyó a jobb kar kabátját surolta, a második a jobb mellényzsebnek futott, de egy kis villanyos zseblámpa feltartotta s halk koppánással leest az ülnök lábához.

A lövések nagy riadalmat keltettek, dr. Istvánffy István felugrott asztalától, Nizsalovszky Sándor elhúzódott az ablaktól s Kuszenda végrehajtó rávetette magát a lövöldöző Szalayra. Lefoglák és a felsiető Jánossy Gyula levitette a rendőrségre, ahol nyomban kihallgatták.

Szalayt letartóztatták.

Délelőtt 11 órától délután 1 óráig tartott a tanúk és a felek kihallgatása. Kihallgatták dr. Istvánffy István árvaszéki elnököt, Nizsalovszky Sándor elnökhelyettesét, Kuszenda Frigyes végrehajtót, aki az eset koronatanuja, Poynárt és Szalayt, továbbá az árvaszék összes hivatalnokait.

A kihallgatás után Poynár egész nyugodtan fölment hivatalába s megkérdezte az irodatisztet:

— Lesz ma ülés?

Az irodatiszt közölte vele, hogy ma már nem lesz ülés, nem kell referálnia, mire Poynár hazament.

A rendőrség Szalay Gyulát szándékos emberölés kísérlete miatt letartóztatta s még ma átkiséri az ügyészséghez. Valószínű, hogy a vádtanács szabadlábra helyezi. Poynár ellen megindult az eljárás utcai botrány okozása miatt.

A család álláspontja.

Az esettel kapcsolatban megkérdeztük Poynár Dezső bátyját, dr. Poynár Szever ügyvédet.

— A család nem kíván beleavatkozni a sajnálatos esembe. Egészen a hatóság dolga, hogy intézik el. Mi nem is ismerjük öcsénk családi állapotát. A tavalyi esetről sem mi kértük elmebeli állapotának megvizsgálását, hanem a hatóság.

Éjjeli vonatok.

Mi történjék az érmelléki vonatokkal? Ujabb menetrend-reformot kérnek. A bihariak mozgalmá.

Csak tegnap jelentette a Tiszántúl, hogy Székelyhid és Paptamási községek képviselőtestületei kérvényt adtak be Biharvármegye törvényhatóságához az érmelléki vonatok menetrendjének megváltoztatása tárgyában. Ugylátszik azonban, hogy ezzel a reformmozgalommal a mozgalmak végtelenségét nyitották meg a székelyhidiak, mert ime már tegnap újabb kérelem érkezett a vármegyéhez.

A legújabb kérelmet Bihar község képviselőtestülete intézte a törvényhatósághoz. Bihar szintén a menetrend megváltoztatását kéri, azonban minden más érdeket félre téve, a saját érdekeiért kél sikra. Már a székelyhidiak beadott kérelme sem volt teljesen közérdekű, de a bihariak kérelme meg épen nem megszívlelendő ebben a formában.

A bihariak ugyanis azt kéri, hogy Érmihályfalváról oly korán induljon a reggeli személyvonat, hogy már 7 órakor Nagyváradon legyen. Viszont a nagyváradon is 7 órára legyenek Érmihályfalván. A jelenlegi déli 12 ó. 18 perces vonat pedig 2 órakor induljon, az esti 4 ó. 45 perces pedig éjjel 11 órakor.

Ennek megfelelően kéri aztán módosítani a székelyhid—szilágysomlyói vonatok menetrendjét.

Ez által a reform által a vonatok csatlakozást nyerhetnének Érmihályfalván a Debrecenből jövő vonatokkal és Nagyváradon a budapestiekkel.

Az indokolásban a székelyhidi kérvény az egyes bajos felek érdekeit említi. Bihar elsősorban az iskoláztatást. A környéken ugyanis sokan vannak, akik gyermekeiket Nagyváradon a polgári vagy középiskolákba járatják, ezeknek mindenesetre jobban con-

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógár

FEST TISZTIT MOS A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyváradon: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

venialna az általuk kért menetrend. Felemlítik még azt is, hogy ez a környék a mai menetrend miatt nem tud részt venni a nagyváradi színház előadásain a délutáni kulturális eseményeken. Az új menetrend pedig segítene rajtuk. Egyszóval Biharnak színházi és iskolai vonat kellene. Székelyhidnak pedig külön községi vonat. A kérelmek ilyen formájukban egyáltalán nem teljesíthetők, hiszen akkor akár minden község kérhetne magának egy vonatot.

A két menetrend-ajánlatba még a legfőbb érdekelttség a székelyhid—szilágysomlyói vidék még nem szólott bele. De hogy nem fogja szó nélkül hagyni, az bizonyos. Bihar megyére meg épen hátrányos lenne az új menetrend eme formája, mert a mainál sokkal kedvezőtlenebb összeköttetés miatt a vármegye nagy részét teljesen a Szilágysághoz kényszerítenék, ami érzékeny veszteséget jelentene.

De más szempontból is hátrányos a két menetrend-ajánlat. Az éjjeli vonatok nem vicinális vonalakra valók. A kérdéses vasut ma a leggyatrább felszereléssel rendelkeznek. Gépei és személyszállító kocsijai rozogák. Ilyen felszereléssel éjjeli utra nem lehet vonatokat beállítani.

A mai rendszeren tényleg változtatni kell, de nem a fenti módon. A vasut igazgatóságának az összes érdekeltsegeket meg kell hallgatnia és azok véleménye alapján kell döntenie. Első és főkélléke a mai reformnak a mai felszerelések kicserélése és ennek megtörténte után a menetsebesség fokozása. Ha ezek a kellékek megiesznek, lehet a menetrendet is reformálni, addig azonban szó sem lehet róla.

Bihar községe különben igen erős akciót kezdett, hogy a fenti lehetetlen kérelmet keresztülvigye. Tegnap már megkeresték ebben a dologban Nagyvárad város törvényhatóságát, a kereskedelmi és iparkamarát és a vonat mentén lévő kerületek képviselőit, hogy a mozgalmuk érdekében tegyenek lépéseket az illetékes fórumoknál.

HUMOR.

*

TÁRLATON.

— Ugyan miért adták ennek a képnek azt a címet, hogy »Csendélet«?

— Mert nincs rajta asszony.

*

RÖVID GONDOLKODÁSI IDŐ.

— Hallja Dezső, ki engedte meg magának, hogy a karjával átfogja a derekamat?

— Bocssásson meg Margitka, de . . .

— Semmi de. Adok egy órai gondolkodási időt s ha az alatt le nem veszi a karját, megmondom a mamának!

*

MŰERTŐ.

— Add csak ide a ma reggeli ujságot.

— Mit akarsz?

— Meg akarom tudni belőle, jó-e az az opera, a melyet tegnap meghallgattam?

*

ŐSZINTE GYÁSZ.

— Meghalt a milliomos Weisz.

— Meg bizony. Igaz szívből gyászolom.

— Gyászolod? Hiszen nem volt rokonod!

— Éppen azért.

Kicsaptak két diákot.

Nem jó a primadonnába szerelmesnek lenni.

A primadonna konfliktusnak nagyon szomorú epilógusa van, amely tegnap játszódott le az egyik nagyváradi intézetben. Két szerelmes diák Consilium abendit kapott. Illetőleg csak egy, mert a másik megneszelte a szigorú büntetést és egy nappal a tanári konferencia előtt bejelentette, hogy kimarad.

Ismeretes a publikum előtt ennek a primadonna háboruságnak minden előzménye. Egyik megvádolta a másikat, hogy püsszegőket bérelt ellene. A színházi törvényszék előtt a két színész kibékült s a hecenek a szerelmes diákok itták meg a levét.

A tanári kar megtudta, hogy a színház körül mi történik és szigorú vizsgálatot indítottak. A diákokra rendkívül kényes dolgok bizonyultak rá, ami főbenjáró bűn nemcsak a rigorózus tanár urak előtt, hanem a rideg BTK. előtt is. Ezért aztán mi sem irhatjuk meg, mert van egy kedves törvény

(1913. 13. t.-e.) amely megtiltja az ujságoknak, hogy ezeket a könnyelmű botlásokat és fiatalkori bűnöket megírja, elkövetőjüket kipellengérezze.

Elég az hozzá, hogy a diákok nagyon is közel merészkedtek a primadonna titkaihoz és ezért az imádott művész nő módfelett megharagudott. Kiadta a bohó rajongók utját és látogatást tett a rendőrségen, aminek komoly következményei lettek.

Olyan komolyak, hogy kettő hamarosan megkapta a Consilium abendit. Ez mindenestre kellemetlen dolog, főleg ha érettségi előtt történik s az embernek, a diák-embernek markos papája van, aki még van olyan maradi, hogy nem nadrágtartót, hanem nadrágszíjat hord! . . .

És az éjszakai madarak közt megjelent a sápadt diákok arca, akik most esendesen züllenek lefelé. Vajjon a primadonna nem érez egy kis lelkiismeretfurdalást? . . . Hiányos az a fiatalokuról szóló törvény. Hozzá kell tenni még egy paragrafust, amely kimondja, hogy aki a fiatalokur tapasztalatlanságát önző célokra használja fel, az szigorúan büntetessék. Mondjuk azonnal hagyja el a várost.

EGY HADAPROD LETETTE AZ UNIFORMIST.

EZERKÉTSZAZ HOLD BÁCSKAI FÖLD URA LETT.

A nagyváradi honvédhadapródiskolának rendkívüli eseménye van. Kazinczy Imre másodéves hadapródiskolai növendék letette a fényes uniformist, átöltözött civilbe és a legközelebbi vonattal elutazott Nagyváradról.

A kis katona nem sajnált megválni a fényes katonai élettől. Valószínűleg neki is ott motoszkált álmai közt már dedós korában a csillogó egyenruha, a kis bajonett sárga bojttal, aranycsillag a parolin, csákó, fényes simléderrel, az aranybojt és az álmok álma: a hosszú kard. Azt mondják tanárai, hogy egyike volt az intézet legjelesebb tanulóinak, pompás katonai jellem, ügyes tornász, bátor, kitűnő vivó és esinos legény.

A legszebb karrier várt reá, a legszebb álmakat szötte a dicsőségről, amikor megkapta otthonról az értesítést, hogy meghalt a nagybátyja, aki végrendeletében 1200 (azaz egyezerkétszáz) hold gyönyörű bácskai földet hagyott reá.

A délceg Kazinczy Imre azonnal tisztában volt tennivalójával. Expreste irt haza kedves szüleinek, hogy kérjék ki őt a hadapródiskolából. Irjanak szép kérvényt a paranesnoksághoz, hogy engedje el őt az iskola kötelékéből, mert most már nem akar egy percig sem katona lenni. Addig, amíg szegény volt, szerette a fényes uniformist, de mihelyt gazdag lett, félt a kisértéstől és józanul gondolkozott.

A kérvény meg is érkezett Miller őrnagyhoz, az iskola paranesnokához, aki rögtön intézkedett, hogy teljesüljön a fiú és a szülék óhaja. Kazinczy Imre már másnap

szabad volt és boldogan röpült a bácskai földek felé.

Munkatársunknak alkalma volt beszélni a legfiatalabb bácskai földesurral, aki mindössze tizenöt éves.

— A nagy örökségnek rendkívül megörvendtem, de egy kicsit meg is szomorított. T. i. beláttam, hogy ha én valaha ott gazdálkodni akarok, nem lesz jó katonának maradnom. Mert bennünket nem tanítanak a gazdálkodásra . . .

— Éppen azért elhatároztam, hogy megválok eddigi pályámtól. Semmi akadály sem volt a kilépésnek és én — ha egy kicsit sajnálom is a bajtársaimat — de azért örömmel megyek haza civilbe.

Kazinczy Imre beiratkozik valamelyik gazdasági akadémiára és egy pár év múlva kitűnő gazdasz lehet belőle. Azt hisszük, hogy ilyen örökségért más is szívesen lemondana az aranygallérról.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Kazinczy Imre, Kazinczy Ferenek, a nagy irodalmi reformátornak egyenes leszármazottja. A fiatal hadapród igen talantumos irodalmi működést fejtett ki s több mint bizonyos, hogy nem fog elkallódnai a bácskai zsiros földeken. Édesapja szerény javadalmas kishivatalnok, aki kezelni fogja a dus örökséget, amíg fia nagykoru lesz.

A hadapródoktól érzékeny buesut vett Kazinczy Imre s megígérte, hogy Bácskában szívesen fogja látni őket, ha majd porosan, éhesen kutyagolnak arrafelé valamelyik nagygyakorlat idején . . .

Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-művek, gépjavító-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

A Gyermekbarát estélye.

*

Karneval herceg minden pompáját, minden ragyogását és minden szépségét varázsolta tegnap a Vigadó fényben, mámoros illatban uszó disztermébe, ahol a Gyermekbarát Egyesület tartotta ngy farsangi estélyét. Hirtelenében nem is tudom, miről emlékezzünk meg szebb szavakkal, a gyönyörű publikumról, amely színültig megtöltötte a termet, a diszes és drága toalettekről, vagy pedig az igazán mesébe illő, szép műsorról. Bizonyos, hogy erre az estre sokáig fognak visszaemlékezni Nagyváradon.

A teremben az előkelő és fényes multságok pazar, festői képe, telt páholy-sorok és zsufolt földszint, elől a festői kis szinpad, amely előtt a híres honvédszenekar foglalta el a helyét.

Kilenc óra után kezdődik a program. Antal Sándor, mint a jókedv alchémistája kezdi konferenszét. Sas Ede prologusa vezeti be a műsört. Dr Berkovits Renéné és dr Mártonffy Marcell adják elő. Zúgó taps. A két függöny szétnyílik és előttünk áll *Terpsichove*, a tánc muzsája, személyesíti *Mártonffy* Marcellné. Az elragadtatás halk moráját hatalmas tapsvihár váltja fel, amikor ismét összecusukodik a függöny.

Most következik a műsor legbájosabb, legpoetikusabb jelenete: a Gavotte, roccó jelmezben táncolta hat gyönyörű leányka: Sulyok Ica, Kepes Böske, Patzkó Sári, Perlesz Emmy, Fássy Mártha, Schönberger Emmy. Lelkesen éljenzett mindenki, amíg meg nem ismételték.

Ismét élőkép. Rococo porcellánesoport: Spitzer Mártonné és Máthé Pál mutatták be. De számoljunk be itt az összes élőkép, szobor, vagy festményjelenetekről, amelyeknek gyönyörű művészi hatásáért első-sorban *Karácsonyi* szobrászművészt, a rendezőt kell megdicsérnünk: igaz, hogy az ő igyekezetét sem koronázta volna siker, ha nem volnának Nagyváradnak olyan szép, bájos leányai, asszonyai, mint a szereplők. Tehát s sikerben, a fényes és nagy sikerben osztozkodni kell. Így is bőven jut mindenkinek.

Menjünk sorra: Tánc-leeke, élőkép az empir korból. Előadták: Kolozsváry Sári és Margit, Kocsis Ica, Sárffy Böske, Máthé Pál.

Gyönyörű szép volt, *Kepes Nusi*, mint Greuze híres festménye: *A törött korsó*. Ugyancsak nagyon tetszett *Huzella Böske*, aki angol festményt ábrázolt. *Mile Irma* Nimpha-szobra vivta ki ezután a tapsot. Kedves volt a *biedermeyer* jelenet, élőkép. Ábrázolták: *Thury Treszka*, *Várad Stefí*, *Virányi Béláné*, *Magyari Barna*, *Jánossy Kornél*, *Balázsovits Rezső*, *Bitzy Dezső*.

Nagy hatása volt a magyar jelenetnek is, ábrázolta: *Redna Gyuláné*. *Dénes Odönné*, *Szilágyi Juliska*, *Nagy Zoltán*, *Nizsalovszky Endre*. Szép volt *Sándor Klára*, mint *Vigee-Lebron* festménye. És végül az utolsó egyik leghatásosabb élőkép, amelyet perc kig tartó viharos éljenzés kísért. Karneval bevonulása. Szereplők: *Pelle Jánosné*, *Nosz Ilonka*, *Schwartz Erzsí*, *Gerő Magdus*, *Popper Annus*.

De ne feledkezzünk meg a táncokról

sem. Az angol matróztáncban *Hofbauer Gizi*, *Sas Pirike*, *Krausz Juci* és *Sulyok Gizi* jeleskedtek. Nagyon bájos és szép volt a *Pierott* és *Pierette* tánc, lejtették *Popper Annus* és *Gerő Magdus*. *Várnai Rózsi* és *Lehóczky Árpád* skót tánc a legszebbek közé tartozik. *Kereszthy Stefi* tüzes spanyol tánc magával ragadta a publikumot. *Gyémánt Piroska*, *Sonnenfeld Andor* és *Várnai Sándor* amerikai táncokkal szereztek tapsokat.

És végül jött a táncok tánc, a tangó, mint „Tangó-tea a Ritzben.” Hogy tetszett-e? Az nem is szó, hogy tetszett. A tangót *Kereszthy Stefi*, *Sarkadi Mór*, *Schönberg Ella*, *dr Fekete Ferenc*, *Fekete Zoltán* és *Fényes György* táncolták. A táncokért a szereplőkön kívül dicséret illeti a táncestert, *Révész Árpádot*.

Elmult már éjfél, mikor a fényes program után megkezdődött a tánc és tartott reggelig.

A jelenvoltak közül a következők nevét sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: *Hlatky Endréné*, *Ágoston Péterné*, *Jerzsák Istvánné*, *Fehér Dezsőné*, *Paczák vezérőrnagyné*, *Moskovits Miksáné*, *Fischer Imréné*, *Dutka Ákosné*, *Sós Edéné*, *dr Imrik Péterné*, *dr Várnai Ferenéné*, *Pásztor Edéné*, *dr Rezső Mórné*, *dr Berkovits Renéné*, *dr Edelman Menyhértné*, *Kelen Béláné*, *Ficzek Emilné*, *Móricz Ernőné*, *Gyémánt J.-né*, *Sebessy Miklósné*, *Schönberg A-né*, *Grósz Gézáné*, *Löwy Mórné*, *Gerő S.-né*, *Bleyer Lajosné*, *Kolozsváry Sándorné*, *dr Walner Odönné*, *Konrad Béláné*, *Schwartz Illésné*, *Sonnenfeld Adolfné*, *Erdős Zsigmondné*, *dr Thury Lászlóné*, *Geiringer Károlyné*, *Halász Mártonné*, *Huzella Gyuláné*, *Antal Sándorné*, *Ausländer Lipótné*, *Ficzek Emilné*, *Miheska Károlyné*, *dr Krausz Samuné*, *Faludiné*, özv. *Krausz Samuné*, *Laszky Arminné*, *Moskovits Miksáné*, *dr Grósz Imréné*, *Fényes Manóné*, *Benda Gyuláné*, *Grósz Albertné*, *dr Rezső Mórné*, *dr Orley Györgyné*, *Pelle Jánosné*, *Csécsei Nagy Imréné*, *Sarkadi Lajosné*, *dr Thury Lászlóné*, *Fekete Ilka*, *Berkovits Renéné*, *Mártonffy Marcellné*, *dr Pelle Jánosné*, *Janota Szilárdné*, *Reck Józsefné*, *Spitzer Mártonné*, *Dénes Odönné*, *Virányi Béláné*, *Olasz Elemérné*, *Fényes Lászlóné*, *dr Szöllösy Ernőné*, *Nosz Gusztávné*, *Grósz Imréné*, *Komzsik Alajosné*, *Verzár Istvánné*, *Gerő Arminné*, *Kepes Miklósné*, *Soór Dezsőné*, *Perlesz Józsefné*, *Breider Arminné*, *Kálmán Sándorné*, *Fényes Lórádné*, *Jantsovits Jenőné*, *Rech Gézáné*, *Kereszty Kornélné*, *Adorján Arminné*, *dr Némethy Ferenéné*, *Lukács Odönné*, *Ruffy Pálné*, *Darvassy Lajosné*, stb.

Leányok: *Hlatky Duci*, *Sulyok Ica*, *Várnai nővérek*, *Heimann Lily*, *Grósz Ilus*, *Fodor Elzuska*, *Racsok Duci*, *Bleyer Erzsí*, *Wallner Joly*, *Laszky Adél*, *Fischer Klári*, *Heimann Lili*, *Gerő nővérek*, *Lamm nővérek*, *Stépán Bébi*, *Sas nővérek*, *Sarkady Klári*, *Jantsovits Lidia*, *Ausländer Gizi*, *Kepes Nusi* és *Böske*, *Patzkó Sári*, *Perlesz Emma*, *Fássy Márta*, *Schönberger Emma*, *Kolozsváry nővérek*, *Sárffy Böske*, *Krausz Inci*, *Hofbauer Erzsí*, *Huzella Böske*, *Popper Annus*, *Gerő Maca*, *Mile Irma*, *Bleyer Irén*, *Thury Treszka*, *Várad Stefí*, *Várnai Rózsi*, *Sándor Klára*, *Kereszthy Stefi*, *Gyémánt Piroska*, *Popper Anna*, *Komzsik-nővérek*, *Rech Duci*, *Schönberger Ella*, *Sarkadi Klára* stb.

..HIREK..

Tájékoztató.

Febr. 15. Leszámitoló és Jelzálogbank közgyűlése d. e. fél 11 órakor.

Február 15. Szigligeti Társaság felolvasó ünnepélye d. e. 11 órakor. a városbázán.

Február 18. A Biharmegyei és Nagyvárad Nőegylet estélye a Vigadóban.

Február 21. A Tiszti Kaszinó estélye.

Február 21. d. u. 5. A főgimnázium farsangi ünnepélye.

Febr. 22. Katholikus Kör közgyűlése d. e. 11 órakor és társas-vacsorája este 8 órakor a Kör új nagytermében.

* **Személyi hírek.** Szájbély Gyula m. kir. udvari tanácsos, Auer Róbert, Stein Armin, Fábry Samu, Lindner Bernát a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölesön R. T. igazgatói a Leszámitoló és Jelzálogbank mai közgyűlésére Nagyváradra érkeztek.

* **Népmissió.** Szilágyesehiben *Varga István* jezsuita misszionárius tartott népmissiót e hó 8-ikától 12-ig. A kitűnő szónok minden nap két szentbeszédet tartott a katolikus hit főbb igazságáról. A szónoklatok mély hatást tettek a hivekre, ami meglátszott azon, hogy a missió utolsó napján tömegesen járultak a szentségekhez. A missió napjai feledhetetlenek lesznek az egész község társadalmára, mert a gyönyörű beszédekkel más vallásuk is végig hallgatták.

* **A Szigligeti-Társaság**, mint már jeleztük ma, vasárnap, e hó 15-én tartja e szezonban második felolvasó-ülését, a következő nagyérdékű műsorról:

Költemények. Irta és felolvassa: *Nadányi Zoltán*, a Társaság rendes tagja.

Nézni és látni. Irta és felolvassa: *Szmetka L. Odön*, a Társaság rendes tagja. **Széljegyzetek** Csokonai V. Mihály *Dorottya*-jához. **Humoreszk.** Irta és felolvassa: *Nagy Vilmos*, a Társaság rendes tagja.

A közönségnek figyelmébe ajánljuk, hogy a felolvasó ülést ez alkalommal a kir. katolikus jogakadémia disztermében fogják megtartani.

* **Hegedüs Lóránt és Gratz Gusztáv előadása.** A Gyáriparosok Országos Szövetségének nagyváradai fiókja március hó 8-án, vasárnap délelőtt gyűlést tart, amelynek keretében dr *Hegedüs Lóránt* országgyűlési képviselő és dr *Gratz Gusztáv* érdekes előadásokat tartanak a közgazdasági helyzetről és annak jövő fejlődéséről. A két kiváló tudós férfi előadását nagy érdeklődései várják.

* **A Leszámitoló és Jelzálogbank** részvénytársaság ma, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja intézeti helyiségében rendes évi közgyűlését, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

* **Eljegyzés.** *Juricskay* Barna városi tb. tanácsos eljegyezte *Bócz Géza* ny. kuriai bíró leányát, *Ilonkát*.

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vambáz-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-butó-rokat, teljes lakásberendezés, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

* **Farsangi ünnepély a főgimnáziumban.** A gimnázium, a hol eddig inkább komoly ünnepek zajlottak le, fényes farsangi ünnepélyt rendez. A sikert biztosítja Hubert Mancinak neve, kinek szereplése az ünnepély fénypontját képezi. Eddigi sikereit mutatja, hogy a Nőegylet 18-iki estélyén, Patzkó Aladárné iskolája által előadott daljátékban több fontos szerep az övé. A változatos műsor többi számától is sok sikert várunk, melyek közül nem egy az ifjúság szellemi terméke. A konferenciát fontos szerepét Böhm Jenő VIII. oszt. t. tölti be. Nagy sikert remélnek Székely Lajos VIII. oszt. t. szereplésétől is. A rendezés érdeme Kovács Kandid prem. tanáré. Az ünnepély 21-én délután 5 órakor kezdődik a főgimnázium dísztermében. Jegyek előre válthatók Huzella M. üzletében. A műsor a következő:

Prológ, írta és előadja Böhm Jenő VIII. oszt. tanuló.

Vándormuzikusok, 2 szerenád, előadja a főgimn. zenekara.

Vig strófák, írták Böhm Jenő és Földes István VIII. oszt. t., éneklő Popovics Andor VIII. o. t.

Futurista dráma, írta és felolvassa Tabéri Iván VIII. o. t.

Műdalok. Éneklő Hubert Mancin urleány. Zongorán kíséri Patzkó Aladárné urasszony.

Gyufaőrült. Molnár Ferenctől. Előadják Földes István, Kakas István és Székely Lajos VIII. o. t.

Dalegyveleg. Éneklő a főgimnázium énekkara.

A mama kedvence, írta Rudayánszky Gyula. Előadja Székely Lajos VIII. oszt. tanuló.

* **Kinevezés.** A király dr. Strausz István állami számvevőszéki tanácsosi címmel és jelleggel felruházott legfőbb számvevőszéki osztálytanácsost legfőbb állami számvevőszéki tanácsossá nevezte ki. Strauszt Nagyváradon is jól ismerik s érdemeinek az elismerése itt is széles körökben kelt őszinte örömet.

* **Adomány a Mensának.** A nagyváradai Takarékpénztár a jogakadémiai Mensának 100 koronát adományozott, amelyért köszönetet mond a jogakadémia dékáni hivatala.

* **Uj vérvád Oroszországban.** Egy Kíev melletti faluban egy 13 éves keresztény fiú holttestét találták meg. A gyermek nyakán sok szurt seb volt és megállapították, hogy a gyilkosság már régebben történt. A meggyilkolt fiú egy zsidó családnál szolgált. Kíevben igen nagy az izgatottság. Újabb vérvádat emlegetnek s zsidó lakosság attól fél, hogy ismét zavarások lesznek.

* **A Biharmegyei Takarékpénztár** ma, vasárnap, február 15-én délelőtt 11 órakor tartja évi közgyűlését.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, *Bezsán Kornél* tenkei főszolgabíró felesége *Oláh Paula*, életének 27-ik évében, esütörtökön délelőtt 11 órakor a gyulai szanatóriumban meghalt. A fiatal asszony már huzamosabb idő óta betegeskedett s hozzátartozói orvosi tanácsra a gyulai szanatóriumba szállították. Betegsége azonban oly súlyos volt, hogy nem lehetett rajta segíteni. Az elhunytban *Oláh Döme* berettyócsuhányi körjegyző a leányát, *Bezsán János* alsótótfalusi lelkész a menyét gyászolják. Temetése tegnap ment végbe nagy részvétel mellett Gyulán.

* **Előadás Albániáról, vetített képekkel.** Ma, vasárnap este tartja meg dr. Kovács Gyula udvari tanácsos, a m. kir. Kereskedelmi Múzeum igazgatója nagy érdeklődését Albániáról a városháza dísztermében. Az előadás iránt a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik, ami érthető is, mert úgy az előadó kiváló egyénisége, mint különösen az előadás tárgya, rendkívül érdekes és aktuális. Ugyanis ez időszereint a fejedelemsváró Albánia felé fordul az általános figyelem, mert a közeljövőben itt várható eseményektől függ valószínűleg a Balkán további békéje. Különben is Albánia ez a leendő királyság nemcsak egyik legjelentékenyebb pontja, de legszebb része is a Balkánnak. Az előadás érdekességét emeli száznál több remek fényképfelvétel, amelyeket vetített képekben mutatnak be. Az előadás este fél 9 órakor kezdődik s belépti díj nincsen.

* **Olasz ügyvédek sztrájkja.** Torinóban a piemonti ügyvédek gyűlést tartottak és elhatározták, hogy holnap sztrájkba lépnek, mivel az igazságügyminisztériumhoz intézett minden kérelmük, hogy az igazságszolgáltatás hiányain segítsenek, eredménytelen maradt. A milánói ügyvédek szintén sztrájkra készülnek.

* **A Kath. Kör közgyűlése.** A Kath. Kör február 22-én d. e. 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését az egyesület új dísztermében. Közgyűlés előtt lesz az új épület összes helyiségeinek egyházi megszentelése. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Titkári jelentés. 2. Számvizsgálók kiküldése az 1914. évi számadások vizsgálatára. 3. Az 1813. évi számadás jóváhagyása s a felmentvény megadása. 4. Költségelirányzat az 1914. évre. 5. Elnökök, alelnökök, titkár, az igazgató választmány tagjainak megválasztása 1914. és 1915. évekre szóló megbízással.

Este 8 órakor a kör társas vacsorát rendez a tagok és családtagjaik részére. A vacsora az óriási díszteremben lesz. Már eddig kétszázon felül jelentkeztek a résztvevők. A részvételi jegyeket február 18-ig lehet megváltani Kelemen Kálmán főrendezőnél és Schuch Károly háznagynál.

* **Az ipartestület közgyűlése.** A nagyváradai Ipartestület ez évi rendes közgyűlését folyó hó 15-én, azaz ma, vasárnap délelőtt 9 órakor a városház közgyűlési termében fogja megtartani. Felhívjuk az ipartestület tagjainak figyelmét erre annál is inkább, mert a közgyűlés tárgysorozatának pontjai oly fontosak, hogy a közérdeklődésre számot tarthatnak. Kérjük tehát az iparos polgárokat, hogy azon minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az Ipartestület Elnöksége.

* **A kiásott Pompeji a Kath. Legényegyletben.** Ma délután fél 5 órakor a Kath. Legényegylet helyiségében „A kiásott Pompejiről” előadást fog tartani Gálffy Sándor igazgató vetített képek kíséretében. Belépti díj nincsen.

* **Dr. Katz Béla felolvasása az iparosoknál.** Az ipartestületi asztaltársaság f. hó 17-én tartandó vitaestélye alkalmával dr. Katz Béla fog előadást tartani a munkanélküliség elleni biztosításról. Tekintettel arra, hogy a munkanélküliség megszüntetése a mai társadalmi életnek legnagyobb és legnehezebben megoldható problémája és tekintettel a jelenlegi gazdasági viszonyok által előidézett aktualitásra, a felolvasás iránt úgy az iparosság, mint az ipari munkásság körében a legnagyobb érdeklődés mutatkozik.

* **Hymen.** Fényes esküvő lesz holnap d. u. 5 órakor a Szt. László templomban. Dr. *Vucskits Gyula* kanonok ekkor adja össze *Paulinár Magda* urleányt és ifj. *Herling Károlyt*.

* **Nagyváradai Ügyvédi Közlöny** címmel új jogi szaklap indult meg, mely a nagyváradai ügyvédi kar érdekeit szolgálja. Szerkesztői és írói a nagyváradai ügyvédi kar kiváló tagjaiból kerülnek ki.

* **Reumas fájdalma** gyorsan és biztosan megszűnnek, ha az évtizedek óta bevált KRIEGNER-féle REPARATOR kitűnő háziszserrel a fájós testrészt jól bedörzsöljük. Postán 5 üveget 5 koronáért küld franco az egyedüli készítő: Krieger-gyógyszertár Budapest, Calvin-tér.

* **A lelketlen tolvaj.** Kardos Ferenc munkanélküli villanyszerelő részére a múlt héten munkanélküli segélyképen 2 métermázsza szemet utaltak ki. Egy, Kardos előtt ismeretlen ember azonban felvette a szemet, miután a nyugtára Kardos nevét ráhamisította. Kardos Ferenc az ismeretlen ellen feljelentést tett.

* **Nagy tombola estély a „Fekete Sas” kávéházban.** Ma vasárnap ismét nagy tombola estély lesz a „Fekete Sas” kávéházban. A főnyeremény Huszár Béla hírneves festőművész 300 korona értékű festménye lesz. A többi tizenegy nyeremény is mind értékes és így előre láthatólag ismét ott lesz városunk előkelő közönsége a Fekete Sas kávéház tombola-estélyén.

* **Talált tárgyak.** Találtak egy színházi látcsövet, egy levél alakú gyűrűt és egy barnaszőrű vizslakutyát. Igazolt tulajdonosaik jelentkezzenek a rendőrkapitányi hivatal II. e. 8. sz. szobájában.

* **Koczás József a Korona kávéházban.** Ma és minden este a *Koczás József* és *Rücskös Jozsó* karmesterek vezetésével mellett közreműködik egy elsőrangú tambura és ének zenekar, esténként változatos műsorral a legújabb ének és zeneszámokból, a társulat tagjai: *Berényi nővérek*, *Tórsi Böske* és *Ferike*, *Törő Nusi* és *Gombos Zsófia* énekesnők, a műsorból kiemelendő *Köszegi Ferenc* országos hírű baritonista. Szabad bemenet. Kezdetek este 8 órakor. Szíves pártfogást kér *Koczás József* és *Rücskös Jozsó* karmesterek.

* **Nád.** 40,000 kéve I-ső és II-od osztályu nád eladó. Ara 24 és 22 fillér kévéntként ab. v. állomás Székelyhid waggonba berakva vevő ponyváival (12x8 méter) lekötvé, (egy waggonba az I-ső oszt., kbl. 1000 kéve berakható.) — Megrendelések a székely hidi uradalomhoz (Bihar vm.) címzendők.

* **Gyurkovics-lányok a Vigadómozgóban.** Kedves és nagy érdeklődéssel várt bemutató lesz ma a Vigadó mozgósínházban. A népszerű „Gyurkovics-lányok” vonulnak fel a mozi vásznán. A közönség bizonyára szívesen nézi őket a mozgóképernyőpeken is, ahová sikerült felvételen kerülnek. A gazdag új műsorból kiemeljük még „A hullámoknak kitéve” című modern társadalmi darabot, „Ágoston, mint határőr” fogja megnevezettni a publikumot. A „Gaumont-ujság” a hét világeseményeit hozza.

* **Tánciskola.** Antalffy Margitka folyó hó 21-én új táncanfolyamot nyit felnőttek részére saját intézetében Teleky-utca 3. szám. A tanfolyam 2 óra terjed, és magába foglalja az összes táncujdonságokat, úgy mint Tangó, One-Step, Two-Step, Boszton stb. A beiratás már megkezdődött, jelentkezni a fönt írt táncintézetben lehet egész nap. Külön órák a nap bármely szakában vehetők, külön megállapodás szerint. Minden vasárnap d. u. 4 órától 6-ig: és este 9-től 11 óráig nagy boszton gyakorló kolón van.

x **Tangót** sikkesen és könnyedén csak *Juliett Tangó-füzővel* lehet lejteni. Színház-utca 4. Emke mellett.

* **Ingyen eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telokkal) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihar-dobrosd állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11-95

x **Kossuth-utca 2. sz. ház emeletén** egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Uj üzlet** nyílt meg férfi és női divatárúkban, varró kellékekben eddig nem létező olcsó árakkal. Béli kesztyűk és harisnyák óriási választékban. Minden héten új reklám hét, a reklam cikkek a kirakatban árakkal kitéve, e heti reklam árak ridikülök, harisnyák és zseb-kendőkben. *Szt. László-tér, Sas épület* (volt Radó féle helyiségben) Klein Vilmos és Társa cégnél.

x **Csokoládé Király Rákóczi-ut.** Főüzlet Kossuth-utca Sas palota. Aszódi cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Cukor: a szakértők tudomására adom, hogy Kugler Gerbeaud bonbonok üzletében bontva is kaphatók budapesti árakkal. Vigyázat fő üzletem Kossuth-utca Sas palota, ajánlom a cukorka vásárló közönségnek, nézze meg 5 nagy szép kirakataimat olcsó gyári árakkal. Cikkeimben sokan utánoznak. Egy ideig ajánlom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéimat, mely úgy izre mint zamatra utánozhatatlan. Kávé pörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Az új kávék, új teák megjöttek és valódi teakumok igazán olcsón. Második fiók Kert-utcán van. Telefon számok 635, 610, 10-16.

x **Az olaszországi hölgyek szépségének titka.** Közismert dolog, hogy az olasz nők szépségük által kiválnak az összes nemzetek szép hölgyei közül. Szépségük titka a »Crema Italiana« nevű kosmetikus szer, melytől a legcsunyább nő is szép egyszeri használat után, már nálunk is kapható a Szent László téri drogueriában.

x **Ne olvassa el e sorokat** anélkül, hogy meg ne jegyezze magának, hogy a legjutányosabb játék, ajándék, ridikül, nyakkendő és diszmutáru üzlet Nagyváradon a *Párisi Bazar* Sas épületében van.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

x **Érdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglehető olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc* utca 17. Telefon 832 sz.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszobás mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szihta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden a szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint Szegecsel vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Autószállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautókat szállít az összes felszerelési cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.* nagy raktárt tart. *Telefon: 13-21.* A cégnek *Körház-utca 6. sz. a.* pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. *Telefon: 13-52.* Benzín és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajtott eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítő, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá esipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Teljesen ujonnan van átalakítva** a Rimanóczy-étterem Körös-parti helyisége. Gyönyörű délszaki növényekkel van díszítve, pazarul világítva. Minden időben társas összejövetelek, lakodalmak vagy gyűlések alkalmára a n. é. közönség rendelkezésére áll. Elsőrangú magyar és francia konyha, finom borok, kőbányai sörök és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik *Fitz Sándor* bérlő.

x **Béli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., caloszik, téli cipők, fehérművek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők *Feketénéi*, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Sikkes, elegáns** modell kalapjaimból visszamaradt szép választék, azokat féláron alul árusítom. Gyászkalapokból nagy raktárom van és modell után 4 óra alatt szépen, pedánsan készítek is. Tisztelettel *Ujhelyi Róza* Nagyvárad, Rimanóczy-utca Royál-kávéházzal szemben.

x **Több egyszobás lakás** kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kancsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománcztábla.

Készít

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

SZÍNHÁZ

Hefti műsor.

Vasárnap d. u.: *Mozikirály*, este *Yankee-leány*. (Kerner Jenő operettjének bemutatója.)

Hétfő: *Yankee-leány*.
Kedd: *Yankee-leány*.
Szerda: *Yankee-leány*.
Csütörtök: *Tatárjárás*.
Péntek: *Mérfőlekövek*.
Szombat: *Viola*.
Vasárna: *Sárga csikó*.

Szerző a darabjáról.

— Önkritikaféle. —

Régi axiómám: a tehetséget elnyomni nem lehet. Azaz hogy igen: ideig-óráig. A nagyság, a szépség mindig kikél sirjából. Ez a sir operettre nézve: a vidéki előadás. Nem akarok előre hizelegni sem Nagyváradnak, sem magunknak, hanem kimondom áperthe, hogy a provinciális premiér már kritika, még pedig kedvezőtlen. De hát mit csináljunk? Tülekedjünk, öklözödjünk, könyököljünk avagy éppen térdet koptassunk s tetejébe ráadásul várjunk itéletnapig? Picurkát belekóstolunk, de elment tőle a gusztusunk. Ej, mit! Ami szép, az szép Piriócon is, nemhogy Nagyváradon.

No meg ez a vidék is csak nálunk mumus. Németország, Bajorország minden városkája tud világsikert szállítani, mért ne lehetne Magyarországon is elkezdni a decentralizációt? Lehet biz azt! Csak jó legyen az operett! Abban pedig bizom — akármilyen szerénytelenség is a kimondása — feltétlenül.

Bizalom vezetett engem már akkor *Kerner* Jenőhöz, mikor a sors játéka a budapesti Király Színházról az én kis falumba, Dombóvárra, sodorta, ahol nagy gloriolával fogadtam, lévén akkor a vakációban helyi lapszerkesztő. Innét datálódik ismeretségünk is. Hamarost szinte kisajátítottam zeneszerzőmül: dalra, melodramára, mindenre. Folyvást erősbülő szeretettel dolgoztunk együtt levelezgetés útján, mert némelykor ugyancsak jó csomó kilométer irigykedett közöttünk. E librettót is a bajorországi fürdőhelyen: Reichenhallban írtam. Onnét hoztam *Kernernek* Esztergomba, hol akkortájt karmesterkedett.

Eleinte nem igen kedvelte. Később annál inkább belemelegedett. Végül lázas gyönyörűséggel, szinte exaltált lihegéssel dolgozott: 40 oldalas, Dombóvárra küldött levele a hitet tanuja a mai napig. Rajongok a művészi galoppért, ha belső tűz — közhellyel: ihlet — az ösztökélője. Ez már beszéd! Így már érdemes dolgozni — gondoltam! S a rimek muzsikáját készséges szolgájaként szegődöttem a hangulat muzsikájának: a zenének. Vers helyett prózát és viceversa szívesörömet variáltam, mert vallom, hogy a librettista bujjon meg a komponista árnyékában. Az a jó librettó szerintem, mely százféle alkalmat ad, helyzetet teremt a zeneszerzőnek tarka hangulatok megérzékeltesére, természetesen valami bohókásan romantikus mese — operettnél! — logikus fonálára fűzve. Én legálább erre törekedtem. Akármilyen hatásos is, gyűlölöm a helyzet komikum olesó tapssikerét, ezt kerülve lehetőleg, távoztam csak némileg muzikusom intencióitól. Egyebekben annyira iparkodtam hozzásimulni, hogy még az operett címébe is kezdek valahogyan belenyugodni: *Yankee-leány* — Istenem, hogy olvassa el ezt egy paraszt ember! Vagy az operett nem neki szól? Az mindegy. De legyen! Nem akadékoskodom. Az operettnél a fő a zene, tehát a zeneszerző véleménye. Elvégre, ha jó: a legroszabb cím is a legjobb. Nem árt akkor se cím, se vidék. Mert amint kezdtem, végén is csak azt refrénezem: a tehetséget elnyomni nem lehet. Most már csak az a kérdés: van-e tehetség a muzsikában és librettóban? Majd megfelel erre vasárnap este a körösparti Páris.

Szepessy László.

A bérlők figyelmébe. A színház igazgatósága felkéri a t. bérlőket, hogy a második félévi bérlőiket a színház irodájában lefizetni sziveskedjenek.

REPORTÁZ

A főgimnázium disztornája.

Ma délután 4 órakor tartja a főgimnázium ezidei disztornáját. A tartalmas műsor és a szorgalmas előkészületek arra vallanak, hogy a gimnázium legjobb athletái nagy-szabású dolgokat fognak produkálni. A változatos és 14 gyönyörű számból álló program tarkítva van szabad-gyakorlatokkal, pompás játékokkal, érdekesítő athletikai számokkal és tréfás mutatványokkal. A ifjúság szorgalmas előkészületének jutalma is lesz. Az V., VI. és VII. osztály fog egymással küzdeni a Flegmann cég kirakátában kiállított remekszép vándordijért s az ezüst és bronzérmekért. Csütörtök délután 5 órakor tartották meg az eldöntő versenyeket az athletikai számokból. A magasugrásból a döntőbe kerül az V. és VII. osztály csapata. Az V. osztály magasugró csapata ma a győzelem biztos reményével indul a küzdelemben.

A helyből magas ugrásból Voronyák József, Kelepecz Domokos, Stokker József és Rédei Béla V. osztályosok kerülnek döntőbe. Az első helyet biztosan tartja Voronyák, de a második és harmadik helyért heves küzdelem lesz a többiek között. A sulydobás biztos favoritja Szilágyi József VII. oszt. de a második és harmadik hely kérdése itt is nyílt kérdés a többi versenyző, Voronyák VI. oszt., Kelepecz és Fodor V. oszt. tanulók között. Egyik legizgalmasabb szám az ügyesség, az erő, no meg a pillanatnyi dispositio és a lámpaláz-nélküliség is.

A fényesnek ígérkező és látványosság számba menő disztornán remélhetőleg ezidén is nagy és előkelő közönség lesz jelen, hogy nyörködjék a fürge ifjúság változatos gyakorlataiban.

Helyárak: Ülőhely 2 kor., állóhely 1 kor., diák hely 50 fillér. Jegyek előre válthatók Vidor, Láng József és Reichard üzletében és az Apolló-moziban.

MULATSÁG

A Biharmegyei

Nőegylet estélye.

Az idei farsang legszebb eseménye lesz február 18-án a Nagyvárad és Biharmegyei Nőegylet estélye. A Vigadó ragyogó termeiben pompázni fog a jókedv, nagyban készülődnek az estélyre a várad ur társaságok és minden jel arra mutat, hogy ez lesz a farsang legszebb, legemlékezetesebb mulatsága.

Gyönyörű műsor lesz, amely maga megérdemli, hogy mindenki elmenjen, aki csak tud. *Sz. Zsigmond* Anna énekel. Ez maga olyan nagy esemény, hogy már a programnak ezért az egyetlen számáért is érdemes lesz megjelenni a Vigadó villanyfényes, hatalmas termében. És a többi számok is mind-mind a legkedvesebb, legszebb művészi produkciók. *Patzkó* Aladárné énekel és zenetanárnő tanítványai, mindannyi ismert nagyvárad urilány, oly szép dolgot fognak előadni, hogy az maga kész meglepetés.

Lesz művészi jelmezes tánc, ének- és zeneszám, minden, ami csak szép és ötletes. A programot különben már közzétük és még lesz alkalmunk visszatérni rá. Az estély már 6 órakor kezdődik, leperreg a művészi műsor és azután még lesz idő bőven, hogy a fiatalság, — biztos, hogy nagyon-nagyon sokan lesznek ott — még kitáncolja, kimulassa magát reggelig a honvéd- és cigányzenekar muzsikája mellett. A belépőjegyek is meglehetősen olesók. 2 korona és a diákjegy 1 korona. Jegyek előre válthatók Láng Józsefnél és a Hegedüs Hirlapirodában, szerdán este pedig a pénztárnál.

Bál az Orsolya-zárdában.

Holnap, hétfőn, kedves és szép farsangi eseménye lesz a nagyvárad Orsolya-zárdának. A táncvizsgát tartják meg, amelyre lelkesen készülődnek a lányok ott a kőfalon túl, de a városban is várva-várják már a zárda-bál délutánját, amelyen előkelő és szép közönség vesz részt Nagyvárad ur társadalmából. A művészi táncokat *Herrensteini Petris* József táncanár tanította be.

A táncvizsgálat műsora a következő: 1. Polonaise. 2. Különféle előforduló tánclepek körben előadva. 3. Polka francaise. 4. Francia négyes. 5. Pas des Patineurs. 6. Palotás. 7. Two Step. 8. Les Lanciers. 9. Boston. 10. Körmagyar. 11. One Step. Ezeket lejtik: Anderlik Margit, Bodnár Meláni, Bodóky Adél, Czier Mária, Dutkay Sári, Gábor Margit, Gulácsy Kató, Henger Jolán, Horthy Gizi, Hubert Klári, Hajdu Erzsike, Kovácsné Ilona, Laszkóczy Sári, Marosán Szilvia, Mirgay Ilona, Onczay Ilona, Parobek Anna, Parobek Mária, Payer Helén, Requinny Paula, Rhédey Magda, Sény Erzsébet, Sény Margit, Stokker Erzsike, Tarnay Anna, Tarnay Vilma, Ujhelyi Mária, Veidner Sári és azok, akik a külön táncokban szerepelnek. — Külön táncok. Bébé tánc. (Jelmezben.) Lejtik: Dénes Olga, Imrik Erzsike, Keszthelyi Ilonka, Keresztény Lili, Magyar Erzsike, Putnik Csilla, Putnik Margit, Rokszin Lucia, Requinny Lili, Szabados Vilma, Varró Agnes és Voronyák Magda. — Carneval tánc. Lejtik: Dénes Ida, Kővér Irén, Kővér Margit, Kellner Adél, Kellner Rózsá, Mártonffy Ilona, Mártonffy Márta, Otömösy Juliska, Pataky Adél, Petróczy Alice, Sáratory Böske és Weisz Julia. — Magyar ketős. Lejtik: Dénes Ida és Pataky Adél.

A Kaszinó febr. 24-iki álarcos bálja.

A Kaszinó álarcosbál rendező-bizottsága szombaton este a Kaszinó szalonjában szépen látogatott ülést tartott.

Jelen voltak: Bőszörményi Géza, Bőszörményi Árpád, Bőszörményi László, Fekete Ferenc, Fráter Imre, Medvigy István, Fényes Lóránd, Pacher József, Tószöghy Géza és Várszeghy Lajos bizottsági tagok.

Alaposan meglett tárgyalva az álarcosbál minden dolga és tapintatos intézkedések lettek elhatározva arra nézve, hogy míg egyrészt a mulatság szigorúan zártkörű jellege megóvassék, addig másfelől fesztelen legyen az álarcosok szórakozása.

Nagyban fogja emelni a bál kedélyességét a Hushagyókedden szokásos Carneval ünnepek egyik-másikának felelevenítése is. Így egy e célra kitett urnába mindenki leadhatja szavazatát Carneval hercegnő választására, ki természetesen a jelenlévő bájos hölgyek sorából fog kikerülni. A megválasztott Carneval hercegnőt a hódolók se-rege diadalmenetben egy e célra készült fel-díszített szánban a teremben körül fogja hordozni, miközben virágos hull majd a bájos nőre, ki a kapott virágokat — amint az a virágcsatákban szokásos — vissza dobálja.

Ugy halljuk, hogy többen jelmezben is jelennek meg, férfiak és nők egyaránt, ami az ugyis fényesnek ígérkező kaszinóestét még fényesebbé fogja tenni.

Szóval ismét egy kedélyes estével fogja a Kaszinóestélyek rendezősege szaporítani eddigi sikerült mulatságai számát, csak legyen aztán elég hely a vendégek befogadására.

Máskülönben a lapok valamelyik közeli számában a részletekre még visszatérünk.

Farsangi hangverseny. Az újvárosi községi polgári leányiskola Segítő Egyesülete e hó 21-én d. u. 4 órakor a Katholikus Legényegyet Teleky-utca 13. szám alatt levő helyisége dísztermében farsangi hangversenyt rendez a következő érdekes műsossal:

1. Prológ. (Karnevál beköszöntője.) Előadja: Nemes Ágnes III. o. t.
2. Tavaszi dal Beleznahtól. Énekli: Wittenberg Erzs. IV. o. t.
3. Gavott-keringő Beleznahtól. Énekkar és zongorakíséret mellett táncolják: Balla Kornélia és Daniberg Ilona IV. o. t.
4. Az ansichtskártya. Tréfás monológ. Előadja Kohn Elza IV. o. t.
5. a) Száll madárka) Beleznahtól.
b) Tánccal) Énekli az énekkar.
c) Vadász-dal)
6. A harlemi tulipán-leányok. Énekes tánc; hollandi jelmezben előadják: Szabó Ilonka I. o. t. Márkus Margit III. o. t. Gerő Margit és Kis Etelka IV. o. t.
7. a) Handrock Scherzando
b) Reinecke Sonatine I. rész. Zongorára: Weisz Rezső III. o. t.
8. Farsang a főziskolában, tréfás daljáték. (Hetényi A. és Falk R. után szabadon átdolgozva.)

S Z E M É L Y E K :

Igazgató — — — Gróf Gizella IV. o. t.
Zuzsi, szakácsné — — — Bacsinzky Margit IV. o. t.
Kukta — — — — Zsigmondovics I. IV. o. t.
Janka) — — — — Wittenberg Erzs. IV. o. t.
Margit) az iskola — — — Balla Kornélia IV. o. t.
Vilma) növendékei — — — Szenes Cecília IV. o. t.
Edit) — — — — Fisher Erzs. VI. o. t.

9. Karnevál és kíséretének bucsuja (Élőkép és táncal.) Személyek: Karnevál: Blum Erzs. IV. o. Jókedy, Karnevál menyasszonya: Csillag Irén IV. o. t. Tündérek: Szentpéteri Mária IV. o. t., Schwartz Ilona I. o. t., Polacsek Klára III. o. t. Bohócok: Bondor Mária IV. o. t., Kerekes Ida I. o. t. Pillangó: Neubrun S. II. o. t. Dominók: Kajári Ilona, Kardos Erzs., Király Piroska IV. o. t. Pierett: Weisz Irén, Bleyer Ella I. o. t. Pierot: Wallerstein Stefánia és Székely Klára I. o. t. Csibészek: Süss Erzs. és Kiss Elza I. o. t. Virágáros leány: Grósz Margit I. o. t. Tiroli táncosok: Kovács Mariska és Farkas Erzs. II. o. t. Karácsony Erzsike I. o. t. Zsokké: Fleischer Anna II. o. t. Ördög: Kajári Sárika III. o. t. Tóth leány: Darvasi Mária III. o. t. Rokokó: Nemes Ágnes III. o. t. Balla Kornélia IV. o. t. Cigány: Deutsch Ella III. o. t. Hartmann Klára II. o. t. Nagy Róza IV. o. t. Japán: Püredi Irén. Olasz: Deutsch Erzs. III. o. t.

Farsangi táncmulatság a Kath. Legényegyletben. Február 22-én műsossal egybekötött farsangi táncmulatságot rendez a Kath. Legényegylet ifjusága az egyet összes helyiségében. A meghívókat már szétküldték, akik igényt tartanak még meghívókra, forduljanak az egyet vigalmi bizottságához, készségesen szolgál meghívókkal.

Mulatság Margitán. A margitai r. kath. iskolaszék február hó 22-én a Margit-szállodában iskolája javára zártkörű táncvigalmat rendez, amely — mint az előjelekből látszik — fényesen fog sikerülni. A rendezés

zóság élén Brösztel Lajos esperes-plébános és Fruzsinszky János áll. A rendezésben résztvesz különben Margita és vidéke egész uri társadalma.

IRODALOM

Az Élet című szépirodalmi hetilap február 8-iki számában G. Miklóssy Ilona folytatja a színházi életből vett „Johanka” című regényét. Elbeszéléseket találunk e számban Kadár Endrétől, Péczely Józseftől és Harsányi Lajostól; a költemények között találjuk Heine egyik remek költeményét Kosztolányi Dezső fordításában, továbbá Nagy László és Bodor Aladár verseit. Cikket olvashatunk Prohászka Ottokártól a rendhagyókról; továbbá Gineverné Győry Ilonáról. Ezenkívül a rendes heti rovatok és aktuális illusztrációk teszik eleve az „Élet” e legújabb számát. Szerkeszti Pethő Sándor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich utca 50. Előfizetés félévre 10 korona, a Tiszántúl előfizetői részére 8 korona.

A „Vasárnapi Ujság” február 15-iki száma szép képből közli a király legújabb mellszobrát, Ligeti Miklós művét, Pekár Gyula új darabja előadásának képeit a Nemzeti Színházról, a Lánchíd új alkátrészeinek készítését a diósgyőri vasgyárban, Golasanti Arduino hírneves olasz tudós cikkét és képeit az Égei-tengerey végzett archaeologiai ásatásokról, régi magyar szalonviseletek képeit, a budapesti nemzetközi koresolyázóverseny nyertesét stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szini Gyula és Lagerlöf Zelma regényei, Ady Endre novellája, Radó Antal és Petri Mór versei. Egyéb közlemények: cikk és kép Kemény Zsigmondról, téli képek a debreceni nagyerdőből s a rendezés heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.).

TÁVIRATOK

A pénzügyi albizottság ülése.

Budapest, febr. 15.

A képviselőház pénzügyi albizottsága ma 6 órakor ülést tartott. Az ülésen a hajóstársaságokkal megkötött szerződéseket tárgyalták és több felszólalás után el is fogadták.

Aknák a Dardanellákban.

Konstantinápoly, február 14.

A hadügyminiszter rendeletére a Dardanellákban egy kilométernyi széles vonalon eltávolították azokat a vizalatti aknákat, amelyeket háboru idején a Dardanellák megvédése céljából leraktak.

Törökország háborúra készül.

Bécs, febr. 14.

A hatalmak nagykövetei ma adják át közös jegyzéküket a portánál. Athénben, a hol tegnap adták át a jegyzéket, kedvezően fogadták a hatalmak közvetítését, mert az a görög kívánságok teljesítését tartalmazza. Annál kedvezőtlenebb a hangulat Konstantinápolyban, a hol tudni sem akarnak Khiosz és Mitylene sziget átengedéséről.

Az Athénből érkezett hírek azt mutatják, hogy a portán a harcias irány kereked-

dett felül. A kisázsiai parton, szemben a két szigettel, erős török csapatok vonnak össze, melyek állítólag hirtelen támadással akarják elfoglalni a két szigetet.

A görög haditengerészet védelmi intézkedéseket tesz és a szigetközi tenger tele van görög torpedókkal. Egy athéni távirat szerint tegnap a török parti ferődök lövöldöztek az egyik görög torpedóra.

Diplomáciai körökben az a vélemény, hogy a török-görög konfliktus még súlyos feladatot ró az európai diplomáciára.

NYILTER

Reisz Miksa

bütorgyára BÉKÉSCSABA
NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

Donát-féle

kereskedelmi
magántanfolyam.

TANIT:

Gyorsírásra,
Gépirásra,
Szépirásra,
Számtanra,

Könyvvitelre,
Magyar levelezésre
Német levelezésre,
Német nyelvre

legpraktikusabb módon
legrövidebb idő alatt. ::

KÜLÖN ESTI TANFOLYAMOK

ELŐKÉSZIT:

összevont polgári iskolai vizsgákra.

ELFOGAD:

Fordításokat német, francia s eseh nyelvre.
Könyvreviziókat. Könyvfelfektetéseket.

Donát M. Károly, Szabadság-u. 3.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Dr. T. M. Jövő héten tárcarovatban közöljük. Eddig az aktualitások kiszorították.

Budai M. Már egyszer megirtuk, most is csak azt feleljük, hogy sziveskedjék velünk teljes és valódi nevét közölni, mert álnév alatt, vagy névtelenül semmiféle ügyet elvből tudomásul nem veszünk. Sajnáljuk, de ebben a tekintetben semmiféle kivételt nem tehetünk.

V. J. Szintén kénytelenek voltunk mindkettőt jövő hétre félretenni, annyira igénybe vették a lapot az aktuális közlemények.

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyi piacról.

A nemzetközi pénzügyi viszonyok nagy egészében a kedvező irányzat mellett foglalnak állást. A német birodalmi bank február 5-én 4 és fél százalékról 4 százalékra szállította le a kamatlábát.

A német piac csaknem 3 évig nélkülözte a 4 százalékos rátát. Berlinben az új kölcsönre való befizetés dacára még mindig nagy a pénzbőség és a magán kamatláb a napokban 3 százalékra szállott alá.

Nálunk a pénzügyi viszonyok a héten is kedvezően alakultak. Budapesten 4 százalék mellett is történtek nagyobb kitések, míg a bécsi magánkamatláb 3-15—3-16 százalékra szállott alá. Az utóbbi napokban Bécsbe és Budapestre nagyobb pénzájánlatok érkeztek Londonból, ahol most a pénz tudvalevőleg a legolcsóbb. Francia pensió-ajánlatok is fordultak elő, de ezeket nem vették figyelembe, minthogy a kamattételek nem voltak megfelelőek.

Nagy bankjaink a budapesti piacon állandóan kínálnak pénzt, de a szükséglet úgy látszik nem igen jelentékeny, ami különösen az Osztrák Magyar Bank legutóbbi kimutatásából kitűnik, mely szerint február első felében a váltótárca 83 millióval csökkent. Az adóköteles bankjegyforgalom 155 millióval apadt és most 17.4 millió áll.

Minthogy a visszaáramlások a banknál lehetőleg kedvezően alakulnak, biztosra vehető, hogy a legközelebbi kiutatásban már adómentes tartalék fog szerepelni.

A mai kamattételek a következők:

Bécsi első váltó	3—3 ³ / ₄ %
Budapesti első váltó	4 ¹ / ₁₆ %
A középintézetek	4 ³ / ₈ %
Tárca váltók	4 ³ / ₄ %

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	850.—
Osztrák hitelrészvény	—	645.—
4%-os koronajáradék	—	83.50
Osztr. magy. államv.	—	721.50
Jelzálogbank	—	450.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	531.50
Hazai bank	—	293.—
Magyar bank	—	532.75
Keresk. bank	—	3830.—
Rimamurányi	—	670.50
Salgótarjáni kőszén	—	753.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1045.—
Közúti vasút	—	631.—
Városi villamos	—	332.—
Adria	—	581.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	—	—	11.94
Buza májusra	—	—	11.88
Buza októberre	—	—	10.89
Rozs áprilisra	—	—	9.08
Rozs októberre	—	—	8.54
Zab áprilisra	—	—	7.78
Zab októberre	—	—	7.78
Tengeri májusra	—	—	6.71

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADAR.

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,

Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérték utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovaglő, disz és strapa csizmák

minden kivételben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

Kiadó legelő terület.

A nagyváradai lat. szert. káptalan tulajdonát képező és Geszt község határában fekvő Begécsi gazdaságban a f. évre, esetleg több évre kiadó

300 kat. hold legelő terület.

Bővebb felvilágosítást nyújt: Gazdasági intézőség, Iklód pusztá, u. p. Nagyvárad főposta.

Jancsó Lajos
tb. főtiszt.

Csemegemézet

öt Kgrammos csinos postadobozokban bárhova bérmentve szállít utánvétellel

Balatonvidéki Méz kiviteli
Vállalat Balatonfőkajár.

KÉP-keretezések

Mahagoni, palisander, tölgy, dió, stb. színekben, olcsó árban készíttetnek **Szent János-utca 46.** a gyógyszer-tár mellett.

Ha nincs megelegedve szabójával, megdrága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** urisabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

NYÍLT TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Köröze-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Figyelem!

Mai naptól 1°-én este 8 óráig veszek régi törött művészi

fogsorokat.

fizetek fogankint 2 koronáig, a vétel eszközölhető reggel 8 óráig este 8 óráig a Pannónia szállodában 10. sz. alatt. A legmagasabb árakat fizetek törött arany és ezüstért.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó,
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTTA TOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

A Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaság

Szentgyörgypusztai (Temesmegye) nemesítő intézete által kitenyészelt és a társasági tagok birtokain fajtisztán, nagy gondnal terhelt vetőanyagából, még a készlet tart eladásra kerül:

Nemesített bánáti sárga, kerek szemű, korán érő, bőtermő, honosított illinois, lófogú, amerikai Szent Istvánnapi: igen korai, kemény, vöröses-sárga szemű, bőtermő nemesített tengeri vetőmag. Csövesen válogatva, elite anyag 100 kg. 30 kor. Szemesen 100 kg. 25 kor. Nemesített répa vetőmag: «Kolosszus» sárga, hosszukás, magas cukor és szárazanyag tartalommal, földből könnyen kiszedhető, 100 kg. 56 kor. 100 kg. aluli rendelés 58 fill. kg.-ként. «Saccharosa» fehér igen magas cukortartalmu takarmányrépa 100 kg. 55 kor. 100 kg. aluli rendelés 57 fill. kg.-ként.

A vetőmagvak árai ab feladóállomás, (a termelőtagok Temes- és Torontálmegyei állomásai) plombált zsákokban, utánvétel mellett értendők.

Megrendelések

Zathureczky Károly

földbirtokoshoz.

Hegyközkovácsi, Bihar megye küldendők.

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképezési cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy palotával szemben.

Első nagyváradai cementipar.

Készítik granító, terazzo, műkő és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel. Kívánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legteljesítményesebb és legmesszebb menő jótállás mellett készítik. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kerli tisztelgetéssel.

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata. Szaniszló-utca 67. szám. (saját ház.)

Törv. védve.

Utánzatoktól óvakodjunk!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT ellen nincs jobb, mint a valódi

„MENTHOMOL-CUKORKÁK“.

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó ízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik. A köhögési ingeret, valamint a hangszálak kifizradását megakadályozzák, miért is énekesek, színészek, papok, szónokok állandóan használják. Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítésére és a dohányszag eltávolítására. * Ára: 1 doboz 40 fillér. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Vásárlásnál vigyázzunk a „MENTHOMOL“ névre, melynek minden dobozán a fent látható 4 gnóm alaknak rajta kell lennie! Gyár: EGGER A. FIA, csász. és kir. udvar szolgáltató, BÉCS.

Belépési felhívás.

Magyar Takarékszövetkezet

(Sas-palota I. emelet) megnyitotta

X. évtársulatát.

Az igazgatóság ezton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszesszerű üzletrész jegyzésével történik, melynek mindegyike után hetenkint 20 fillér fizetendő. Vidéki tagok a befizetéseket postai esek útján eszközölhetik. Az új évtársulat 3 év eltelte után feloszlik s a tagok az általuk eként megtakarított tőkét a takarékpénztári kamatnál magasabb haszonrészesedés mellett megkapják.

A szövetkezet tagjai befizetett tőkéjük 1/3 részét kölcsönvehetik.

A szövetkezet tagjaitól mulasztási illetéket nem szed. A fizetés megszüntetése esetén befizetett tőkéjüket minden levonás nélkül a következő évtársulatba átviszi.

Befizetések ünnep és vasárnap kivételével naponként délelőtt és délután a hivatalos órák alatt eszközölhetők.

Belépni szándékozók felkéretnek, hogy ezen szándékukat a Magyar Bank helyiségében Sas-palota I. emelet mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1914 január hó

Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, díszes vászonkötésben

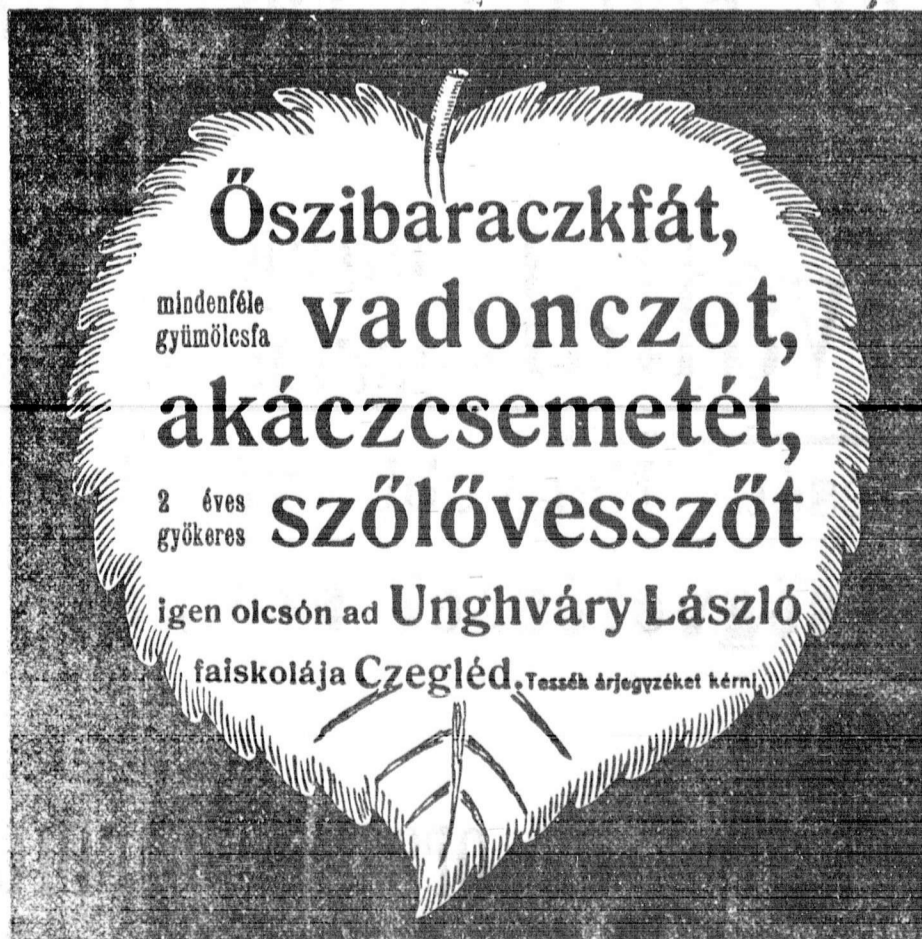
1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Őszibaraczkfát,

mindenfélé gyümölcsfa

vadonczot, akáczcsemetét, 2 éves gyökeres szőlővesszőt

igen olcsón ad Unghváry László

faiskolája Czegléd. Tessék árjegyzéket kérni.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-
mantyus portlandcement csöveket az
összes szabványos méretekben és ahhoz való idom-
darabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint
portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementáru-
gyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását,
hidak és vízmedencék szakszerű
építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

Kiadó

a Bémer-tér mellett május elsőre és azonnalra egy mosókonyha, bolthelyiség kis szobabutorral, vagy anélkül, Szalárdi-utca 9.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az
uj csipke, himzés,
harisnya áruház

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

fűszer és csemegeárukat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangu fűszer és csemege kereskedését, bor, pezsgő, degyümölcsök és cukorkák nagy raktára, kávé és tea közvetlen behozatallal.

A
jó bornak

nem kell czégór

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kittinő saját termésti borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál

Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Szuperfoszfát

Telefon
969. sz.

Műtrágya

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőfoldak, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150—200 kilóval 80—100 korona értékű a terménytöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementcső és fedéllemez üzlet.

Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzügyviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámítol váltókat.

Előlegeket nyújt értékpapírokra.

Építkezési és jelzálogkölcsonöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcsonöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapírokat, beváltja a ki-sorsolt címleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.